

Bělohradské listy

Vydáno 17. 12. 2021 • Ročník XXI • Cena 16 Kč

6 / 2021

*Bělohradské listy přejí
všem svým čtenářům hezké Vánoce
a mnoho dobrého v roce 2022*

Objektivem Bělohradských listů

Foto: Ladislav Stuchlík, Alena Fléglová, Roman Kunčík, Václav Lejdar

Vánoční přání

Vážení a milí spoluobčané,
na konci kalendářního roku je tradičním zvykem popřát všem blízkým příjemné prožití vánočních svátků a úspěšný nadcházející nový rok. Dovolte tedy také mně, abych vám všem popřál klidné a pokojné prožití těch nejkrásnějších svátků v roce a do nového roku především to, aby byl lepší než rok končící, kdy starostí a problémů bylo v celém světě více než věcí pozitivních a radostných.

Před rokem jsem nám všem touto dobou přál, aby se naše životy brzy vrátily do starých kolejí a abychom všichni ve zdraví překonali pandemii koronaviru. Toto základní přání pro rok 2021 se nám ale nesplnilo. Letos na jaře počty nemocných rychle rostly, přibývalo i úmrtí a nemocnice jen stěží zajišťovaly péči o pacienty ve vážném stavu. V té době začalo očkování, které mělo pomoci nám všem. Nejen seniorům a nemocným, jejichž životy byly pandemií nejvíce ohroženy, ale opravdu nám všem, neboť mohlo dojít k posílení kolektivní imunity a omezení šíření nemoci. Po prvotním obrovském zájmu o očkování, kdy se často řešilo, zda někdo neporušil pravidla a nepředběhl, začali být ale nejvíce slyšet odpírači očkování, kteří v něm hledali různé konspirační teorie a ztrátu svobody. Pandemie se tak v podzimních měsících vrátila s brutálním růstem počtu nakažených a nemocnice opět začali zaplňovat nemocní lidé (hlavně neočkovaní) ve vážném stavu.

V duchu si tak někdy říkám, kam by směřoval vývoj lidstva, kdyby odborníci neobjevili vakcíny zabraňující šíření nakažlivých nemocí, jako je tuberkulóza, černý kašel, žloutenka, tyfus, záškrt a mnoho dalších. A hlavně kdyby lidé očkování proti těmto nemocem odmítali stejně jako dnes odmítají očkování proti koronaviru...

Pandemie přinesla další negativní doprovodné jevy, jako je inflace a růst cen, prudké zvyšování cen energií, zhoršování podmínek pro podnikání, obavy ze ztráty zaměstnání, omezení školního vzdělávání, ale také odkládání a omezování zdravotní péče v nemocnicích.

Popřejme si tedy znovu do nového roku, ať se lidstvu podaří pandemii koronaviru co nejdříve překonat a ať se můžeme všichni, a především děti, bez obav vzdělávat, bavit, sportovat, prostě plnohodnotně žít.

Ing. Pavel Šubr, starosta města

Být ve stavu bdělosti

Začátek adventu patří vážnému slovu o posledních okamžicích lidských dějin. Jsou to tzv. eschatologické řeči. Jejich společný tón, jasná výzva, která zaznívá v uších nás věřících, nás burcuje: „Buďte připraveni, bděte, probudte se ze spánku.“

Na co máme být připraveni? Na to, že se bude bořit svět, že všechno může skončit v beznaději, že zlo získá nadvládu? Takové jsou někdy pesimistické nálady lidstva, celého světa, když pozorujeme stav, do kterého se svět vlastní vinou dostává.

My křesťané nalézáme ve slově Božím jasnou odpověď, na co máme být připraveni. Máme být připraveni na příchod Pána Ježíše.

Advent je především dobou příprav na příchod Bohem slíbeného Mesiáše, na příchod Božího království. Jen tomu, kdo se ztíší a bude naslouchat, kdo otevře své srdce před pravdou, tomu bude dopřáno najít cestičku k jesličkám.

Kdo se naučí takto prožívat adventní čas, v přípravách znovupoužití Ježíšova příchodu, který byl první v lidském těle do pozemského času, ten se vlastně zacvičuje v přípravě na jeho druhý a konečný příchod.

Vydejme se na adventní cestu, kterou nás vede církev v tomto čase milosti. Ztíšme se, naslouchejme, hledejme. Je nutné se zastavit, abychom začali vnímat to, co nám ve shonu moderního světa uniká. Všimnout si drobností a maličkostí, pěkných a milých věcí, za vším se totiž skrývá Boží добрota a láska. Začneme vnímat, že Ježíš opravdu založil Boží království už zde na zemi a ono roste tiše a skrytě v nás a kolem nás. Jestliže ho budeme už teď prožívat a podle jeho zákonů už teď žít, pak jeho konečné zjevení a naplnění s Kristovým druhým příchodem pro nás nebude překvapujícím šokem, ale vstupem do něčeho nám už důvěrně známého. Ať každý z nás nalezne tu svou betlémskou hvězdu, která nás dovede k Ježíšovi do věčného života.

Solo Dio basta – Bůh sám stačí.

Kdo má Boha, má všechno. Má nejvyšší bohatství, štěstí, spokojenost, přátelství, pravdu, moudrost a lásku. Má plnost všeho. A tak mně dovolte, abych Vám přál jen to jedno: aby Bůh byl pro Vás vším, aby byl Vaším životem. Mé přání by nebylo úplné, kdyby nevyjadřovalo také prostředky, které k tomu cíli vedou. Jsou to svátosti, které v nás působí Boží milost a tři Božské ctnosti – víra, naděje a láska.

Toto Vám přeji na Vánoce a také v novém roce 2022, aby to byl rok Vašeho posvěcení, rok Vašeho hlubšího spojení s Bohem.

Ze srdce Vám žehná

P. Grzegorz

Doc. Ing. Jiří Vacek, CSc.

Černín – středověká pevnost Bělohradská

Bělohradská kvítka

Výstup na střešinu Evropy

Zlaté mažoretky

BĚLOHRADSKÉ LISTY – Časopis Bělohradu a okolí

Periodický tisk územního samosprávného celku Lázně Bělohrad

Vydává: Město Lázně Bělohrad. Vychází jako dvouměsíčník.

Redakční rada: Ladislav Stuchlík (šéfredaktor), Eduard Čelíš, Alena Fléglová, Hana Friedrichová, Hana Marie Körnerová, Václav Lejdar, Josef Špúr, Ing. Pavel Šubr, Jaroslav Voves.

Povoleno: MK ČR pod č. E 10901, ISSN 2533-8005

Adresa: Město Lázně Bělohrad, Městské kulturní středisko, Barákova 3, 507 81 Lázně Bělohrad

Telefon, fax: 739 629 482 / 493 792 484

E-mail: mks@lazne-belohrad.cz

Sazba, tisk: Tiskárna ARPA, Kotkova 792, 544 01 Dvůr Králové nad Labem

Další číslo vyjde: 25. 2. 2022

Fotografie na obálce:

01 Javorka v zimě
Ladislav Stuchlík
24 Vánoce
Jaroslav Voves

Zeptali jsme se za vás

Do 28. ledna 2022 probíhá tzv. milostivé léto, kdy mohou dlužníci jednoduše splatit své dluhy. O co přesně jde?

V návaznosti na usnesení vlády České republiky ze dne 5. listopadu 2021 č. 990/2021 doporučují městům a obcím, aby informovaly své dlužníky o existenci právní úpravy občanského soudního řádu, zákona o soudních exekutorech a exekuční činnosti a o změně dalších předpisů a některých dalších zákonech, a zejména o možnostech jejich využití v období tzv. milostivého léta.

Právní úprava obsažená v části druhé čl. IV bodu 25 zákona č. 286/2021 Sb. je platná od 28. října 2021 do 28. ledna 2022. Během této tříměsíční lhůty může dlužník zaplatit jen tzv. jistinu, tedy původní nezaplacený nebo jinak nezániklý dluh vymáhaný v exekučním řízení (případně může doplatit zbývající část jistiny) a dále jen poplatek exekutorovi za uzavření exekuce, který činí 750 Kč plus DPH (v případě, je-li soudní exekutor plátcem daně z přidané hodnoty). Vše ostatní, tedy úroky, penále, příslušenství či poplatky, stát odpouští a se splacením původní částky bude dluh smazán. Pokud dlužník nejpozději do 28. ledna 2022 nesplatí svůj dluh na jistinu a nákladech exekuce, exekuce mu poběží dál.

V zájmu krajů a obcí je aktivně informovat a motivovat občany ke zbavení se exekucí a ke splacení dluhů, jejichž penále se mnohdy vyšplhalo do výše, kterou již nejsou schopni splácet. Podpora dluhové amnestie má smysl nejen v rovině ekonomické, ale nepopíratelně má zásadní dopad do roviny společenské a lidské, což bylo záměrem legislativních změn. Územním samosprávám se otevírá možnost uspokojit část pohledávek a občanům (dlužníkům) šance splnit svůj dluh zjednodušeným a finančně výrazně méně nákladným způsobem. Více informací, návodný postup a formuláře určené dlužníkům najdete například na webových stránkách: Milostivé léto – Exekuce (justice.cz).

Mgr. Petr Vokáč, náměstek ministra vnitra pro řízení sekce legislativy, státní správy a územní samosprávy

Jak postupovat, když odběratel energií přešel pod dodavatele poslední instance?

Vážení spoluobčané,

jistě vám neunikla informace o situaci týkající se krachu skupiny Bohemia, největšího uskupení alternativních dodavatelů energií na území ČR, která dodávala elektřinu a plyn zhruba 900 000 zákazníkům. Ti se v podstatě ze dne na den ocitli bez svého dodavatele, ne však bez dodávek energií. O jejich pokračování se u těchto odběratelů postarají tzv. **dodavatelé poslední instance**, kteří zajistí všem zákazníkům po zkrachovalých společnostech dodávky elektřiny a plynu, a to na dobu 6 měsíců. Spotřebitelé tedy nezůstanou bez dodávek energií, zálohy na ně se jim však několikrát násobně zvýšily. To je způsobeno vysokými cenami na burze, za které musí dodavatelé poslední instance energie na poslední chvíli dokupovat, krom toho jsou zálohy určeny odhadem na zimní měsíce, kdy je spotřeba vyšší.

V této situaci je tedy nejvýhodnější odejít od dodavatele poslední instance a uzavřít smlouvu o dodávkách energie s novým dodavatelem dříve než po uplynutí 6 měsíců. Při výběru nového dodavatele je možné řídit se referencemi známých nebo informacemi na internetu. V poslední době se však opět častěji objevují tzv. **energošmejdi**, kteří této situaci využívají. Cílí zejména na seniory a osaměle žijící osoby. Bránit se jejich praktikám není mnohdy jednoduché, využívají často psychického nátlaku, např. v podobě vyhrožování pokutami. Nejlepší obranou je v tomto případě nepouštět si do domácnosti neznámé lidi, nesdělovat jim žádné informace a neřešit otázky dodávek energií po telefonu.

Více informací poskytnete sociální pracovnice městského úřadu

Mgr. Simona Davidová, sociální pracovnice MěÚ,
tel.: 778 527 179

V Dolní Nové Vsi provádí Vodohospodářská a obchodní společnost, a. s., opravu kanalizace. Proč se kanalizace opravuje a o jakou jde technologii?

Již delší dobu nás trápí na čističce odpadních vod (ČOV) L. Bělohrad přítok poměrně velkého množství balastních vod (voda, která natéká do kanalizace samovolně přes netěsnou kanalizační síť). Tato skutečnost se opakuje vždy při zvýšené hladině podzemních vod.

Poměrně velké množství balastních vod natéká do páteřní stoky před čistírnou.

Pro letošní rok byl zařazen do plánu oprav úsek prvních cca 380 metrů od ČOV.

Při opravě jsme použili bezvýkopovou technologii. Jedná se o progresivní technologii, kdy je použit na vyvložkování potrubí bezešvý skelný rukáv sycený polyesterovými pryskyřicemi vytvrzovaný UV zářením a revizní šachty dotčené touto činností se sanují stavební chemií.

Cílem je zajistit dokonale těsnou stoku, která zabrání nátoku balastních vod, které do kanalizace nepatří.

Před vlastní aplikací proběhne čištění kanalizace a odfrézování kořenů vrostlých do kanalizace.

Čištěný úsek byl odstaven z provozu a zajištěno přečerpávání splašků přímo na ČOV.

Po soutěži na dodavatele celého díla byla vybrána firma WOMBAT, s. r. o., která aplikovala rukáv německé výroby Brandenburger o tloušťce stěny 4,9 mm.

Nutno podotknout, že dostat specializovanou techniku na pole k šachtám byl poměrně složitý úkol.

Příprava akce, sanace revizních šachet, probíhala od 2. 11. 2021.

Vlastní realizace – zatažení a vytvrzení rukávu po úsecích – proběhlo od 9. 11. 2021.

Celková délka cca 380 metrů byla rozdělena do dvou úseků.

Vlastní zatažení rukávů bylo dokončeno 19. 11. 2021.

Poté musí proběhnout další činnosti, které je nutné zrealizovat (dofrízování a zapravení rukávce, osazení ukončovacích nerezových manžet, odstranění případných nátoků v šachtách injektáží atd.).

Následně pak celá akce s doložením těsnosti kamerovou zkouškou by měla být dokončena do 17. 12. 2021.

Dále plánujeme pokračování v případě oprav na dalších cca 600 metrech navazující kanalizace. Podle stavu potrubí se rozhodneme buď opět pro sanaci rukávem, anebo opravy jednotlivých spojů potrubí pomocí robota, který pracuje z vnitřního prostoru kanalizačního potrubí.

Ing. Richard Smutný, ředitel společnosti
Vodohospodářská a obchodní společnost, a. s.

Proč jste nezahájili slibovanou rekonstrukci ulice Karla Moora? Je to tam úplný tankodrom!

V ulici Karla Moora proběhla v minulých letech výměna plynovodu ze strany společnosti Innogy a podařilo se nám také dohodnout se společností ČEZ, která provedla v této ulici kabelizaci elektrických rozvodů. Město současně nechalo zpracovat projektovou dokumentaci kompletní rekonstrukce této ulice včetně nových chodníků a vlastní komunikace, výstavby parkovacích míst a vybudování nového veřejného osvětlení. V létě jsme vysoutěžili zhotovitele této akce, kterým se stala za pro město zajímavých podmínek společnost MATEX HK. Rozpočtovaná cena činila 5.602.959 Kč (včetně DPH) a vysoutěžená 5.038.079 Kč a doba realizace dle nabídky firmy MATEX HK činila 85 dnů. Celá rekonstrukce tedy měla proběhnout v roce 2021. V září jsme s firmou MATEX HK uzavřeli smlouvu o dílo, ale těsně po předání staveniště firmě a před zahájením prací zemřel jediný jednatel a majitel společnosti. Firmu jsme opakovaně vyzvali k zahájení prací, ale zatím jsme neobdrželi žádnou oficiální reakci. Víme však, že má na rekonstrukci ulice Karla Moora nakoupený materiál. V podobné situaci je plno měst, kde má firma MATEX HK rozestavěné akce. V současné době se čeká na to, až soud určí nového jednatele společnosti, který bude moci za společnost rozhodovat. Nejpravděpodobnější variantou ale je, že na jaře budeme muset znovu soutěžit zhotovitele akce a realizace proběhne až v průběhu příštího roku. V ulici nyní pracovníci technických služeb alespoň zaspávají největší výmoly.

Kdo koupil v dražbě bývalou tenisovou klubovnu v Bažantnici a co s ní bude dělat?

Elektronickou aukci bývalé tenisové klubovny v Bažantnici vyhlásil Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových. Město mělo o klubovnu zájem, protože patří mezi zajímavé historické objekty města a parku Bažantnice. Na mimořádném zasedání zastupitelstva města bylo schváleno, že město se aukce zúčastní, a mezi zastupiteli došlo k domluvě, že budeme přihazovat do zhruba 150.000 Kč. Aukce proběhla 21. října 2021 a zúčastnilo se jí 5 zájemců. Vyvolávací cena činila 100.000 Kč a asi po 50 příhozech vystoupala na 365.000 Kč! Na Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových jsem se dotazoval, kdo klubovnu koupil, ale ÚZSVM nesmí tuto informaci podat. Takže se necháme překvapit, o koho jde a co bude s klubovnou dělat...

Je pravda, že koncem roku ve městě skončí obvodní lékař MUDr. Sekanina a lidé si budou muset hledat nového lékaře?

Je to pravda z půlky. MUDr. Milan Sekanina skutečně k 31. prosinci letošního roku ukončí svoji činnost praktického lékaře v našem městě. Pan doktor Sekanina si ale za sebe zajistil nového lékaře MUDr. Janu Nohejlovou, která začne ordinovat hned od ledna 2022. Dosavadní klienti MUDr. Sekaniny si tedy nového praktického lékaře nemusí zajišťovat. Paní doktorce bych chtěl popřát, aby se jí v našem městě líbilo, a panu doktoru Sekaninovi poděkovat za 15 let provozování lékařské ordinace v Lázních Běláhořské.

Bývalá tenisová klubovna v Bažantnici

Bude město dělat kanalizaci ve Hřidelci?

Město vybudování kanalizace ve Hřidelci připravovalo už před 15 lety, ale po jednáních s projektanty a Vodohospodářskou a obchodní společností, a. s., jsme přípravné práce ukončili, neboť se ukázalo, že vybudovat gravitační kanalizaci je ve Hřidelci vzhledem ke konfiguraci terénu a geologickým podmínkám téměř nemožné. V roce 2017 oslovili město znovu občané z Hřidelce, že by chtěli, abychom v obci vybudovali kanalizaci. Proběhly schůzky s občany, z nichž vyplynulo, že občané by chtěli gravitační kanalizaci a nechtěli kanalizaci tlakovou. Gravitační kanalizaci preferovala i Vodohospodářská a obchodní společnost. Projektční firma zpracovala studie možných řešení kanalizace ve Hřidelci, z nichž opět vyplynulo, že vybudování gravitační kanalizace je prakticky nemožné (vzhledem k terénu by musely být stoky umístěny až ve hloubce 6 metrů, řada nemovitostí by vzhledem k umístění pod úroveň silnice musela mít stejné čerpací stanice, náklady bez DPH výrazně překračují 30 mil. Kč a překračují tím limit na jednoho ekvivalentního obyvatele pro získání dotace atd.). Výsledkem je opět doporučení vybudovat tlakovou kanalizaci. Ta je sice investičně méně nákladná, ale náročnější je její provozování (náklady na elektrickou energii vzhledem k čerpacím stanicím u každé nemovitosti, náklady s výměnou čerpadel po cca 10 až 15 letech, náročnější údržba atd.). Po upřesnění některých dalších problémů ještě proběhnou schůzky s občany Hřidelce a VOS, po nichž se rozhodne, zda se kanalizace ve Hřidelci bude projekčně připravovat, nebo ne.

Pavel Šubr, foto: Václav Lejdar

ZM informuje

13. října 2021 proběhlo v hasičské zbrojnici mimořádné zasedání zastupitelstva města, na němž zastupitelé schválili účast města v elektronické aukci, jejímž zadavatelem byla Česká republika – Úřad pro zastupování státu

ve věcech majetkových, kdy předmětem aukce byla stavební parcela č. 134/2, jejíž součástí je stavba bez č. p. (bývalá tenisová klubovna) v k. ú. Lázně Běláhoř. Zastupitelé zároveň schválili složení vratné kauce ve výši 10.000 Kč na účet ÚZSVM a pověřili starostu zastupováním města v této elektronické aukci.

Další zasedání zastupitelstva města se uskutečnilo **3. listopadu 2021 v aule základní školy**. Po volbě ověřovatelů zápisu, zprávách kontrolního a finančního výboru a zprávě z jednání rady města zastupitelé schválili prodej části p. p. č. 140/7 v k. ú. Brtev a naopak neschválili záměr prodeje další části tohoto pozemku, rovněž byl schválen odkup částí pozemků p. č. 186/4 a 191/16 v k. ú. Lázně Běláhoř pro vybudování inženýrských sítí a komunikace v ulici U Kačírků a odkup pozemku st. p. č. 108, jehož součástí je stavba garáže (u bývalé obecné školy), v k. ú. Brtev. Zastupitelé také schválili uzavření smlouvy o výpůjčce pozemku p. č. 976/4 a části pozemku p. č. 1574/1 v k. ú. Horní Nová Ves (areál hřbitova) se Správou železnic. Po dlouhé diskusi byla rovněž schválena fixace úrokové sazby u investičního úvěru ve výši 20 milionů Kč. Zastupitelé poté vzali na vědomí rozpočtové opatření č. 11/2021, schválili rozpočtové opatření č. 12/2021 a schválili dotaci z rozpočtu města TJ Lázně Běláhoř ve výši 90.000 Kč na zpracování studie výstavby zázemí volejbalu a úpravy sportovního areálu. V další části programu zastupitelé schválili tři obecně závazné vyhlášky – č. 4/2021, o stanovení obecního systému odpadového hospodářství, č. 5/2021, o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství, a č. 6/2021, o místním poplatku za užívání veřejného prostranství. Poté po diskusi neschválili návrh pojmenovat zámecký park po jeho zakladateli baronci Antonii Stillfriedové. V diskusi zastupitelé jednali o řadě aktuálních záležitostí.

Pavel Šubr – starosta

Jiří Vacek

Ať jsem byl, kde jsem byl, každý rok jsem musel strávit většinou letní čas v Bělohradě. Nikde jsem vlastně nezapustil kořeny, až tady...

Bělohrad je pro mě mimořádné místo. Narodil jsem se v Sulejovicích, potom jsem bydlel v Lovosicích, Táboře, Podmoklech, studoval v Praze, přes tři roky žil ve Frenštátu pod Radhoštěm, nyní v Liberci. Dva roky jsem byl pracovně i v iráckém Bagdádu.

Sedíme s Jiřím Vackem na lavičce u Pardoubku. Je slunný červenec a mezi vzpomínáním si zaskočíme zaplavat v bývalém koupališti. Ano, Pardoubek, Bažantnice s tenisovými kurty a kostelík na Byšičkách patří mezi Jirkovy místní skvosty. Vlastně celé naše lázeňské město má Jirka hluboko „zažrané“ pod kůží, jako měl kdysi fotbalový gólman zažranou škváru, která patřila ke každému fotbalovému hříšti.

Jiří Vacek, který má před a za svým jménem plno titulů, Jirka, jak mu s obdivem já, o řádku let mladší, mohu říkat, s velkou znalostí píše články do našich Bělohradských listů i do povídkových knížek.

„Hele, Ědo, kolem pátý hrajete v Bažárně debla, přijedu se podívat!“ loučí se Jirka a odjíždí od Pardásu na černo-žluté velké koloběžce City.

Říjen 2021 se láme do druhé poloviny a Jiří Vacek po delší nemoci umírá. Osmdesát dní mu zbývá do devadesátky.

Pardoubek, Bažantnice a její kurty, Byšičky, Bělohrad přišly o svého velkého obdivovatele a patriota. Já o spolupracovníka a kamaráda.

Eduard Čeliš

Odešel kamarád Jiří Vacek. Znali jsme se od mládí, kdy jsme prázdniny trávili s partou mladých přátel zde v Bělohradě. Pardoubek, tenisové kurty, večerní taneční zábavy v restauraci v Bažantnici, nedělní návštěvy kina v sokolovně, to vše nám naplňovalo chvíle bezstarostných prázdnin.

Jiří vystudoval vysokou školu, během své kariéry zastával funkci děkana fakulty v Liberci, ve své profesi se uplatnil i v zahraničí. Ale na Bělohrad nezapomněl. Až do posledních let života přijížděl do Bělohradu se svojí rodinou, do míst svého mládí a míst života svých předků. Byl na ně patřičně hrdý, ale nejen to, on o nich dokázal i psát. Třeba malé glosy, povídky, vzpomínky naplněné laskavým humorem, který mu byl vlastní. Proto jsme ho měli rádi, přátelství přetrvalo desítky let. Byl dobrým společníkem, kamarádem, na kterého budeme rádi vzpomínat.

Hana a Zdeněk Friedrichovi, foto: archiv

Doc. Ing. Jiří Vacek, CSc.

FÓRUM ČTENÁŘŮ

Rád bych reagoval na článek Viléma Baráka (Nepřechýlování, další krok ke konci světa?, MF DNES 24. 7.), zejména pak na tu část, která se dotýká domnělého českého jazykového imperialismu a počestňování zeměpisných názvů a vlastních jmen. Pan Barák kupříkladu vyčítá Čechům, že „útočíme i na zahraniční města, když jim dáváme názvy zcela odchylné od místní jazykové podoby“. Ale je přece celkem logické, že již od středověku, a nikoli až po roce 1918 nebo 1945, si Češi přizpůsobovali názvy cizích měst svému jazyku. Některé již dnes působí značně archaicky a z běžné řeči zmizely (např. Kouba – Cham, Cáhlov – Freistadt), jiné se vžily a není důvod je nepoužívat (většina Čechů stále jezdí do Drážďan, Lipska, Žitavy, Norimberka nebo Štýrského Hradce), což samozřejmě panu Barákovi nebrání v tom, aby jezdil do Dresdenu, Leipzigu, Zittau, Nürnbergu či Grazu. Ale stejně jako Češi si počinají i všechny ostatní národy, jinak bychom neměli běžně používané názvy jako Prag, Pilsen, Taus, Venedig, Londres, Bécs nebo Leghorn. Pokud jde o Saskou Kamenici, její název pochází od původního slovanského názvu jí protékající řeky Kamenice a poprvé je doložen roku 1143 jako „Kameniz“. Můj závěr – držme se zdravého rozumu a nesnažme se za každou cenu dokazovat a namlouvat, že použítím českého názvu se dopouštíme něčeho zlovolného, špatného nebo snad „jazykově imperialistického“.

Jiří Vacek

JEZDÍME VLAKEM

Čtyři z nás přijížděli do Bělohradu vlakem poměrně zdaleka a to byl vždy silný zážitek. Proto jsme založili železniční společnost. Byla vytyčena trať od rohu Lázeňské ulice ulicí Havlíčkovou až k Nerudově aleji a po ní k Javorce. Po trase bylo několik stanic, výchozí Košice, asi proto, že Zdeněk jezdil ze Slovenska, dále stanice Altán, který byl v zahradě Kalinovy vily, hlavní nádraží bylo u nás na verandě, dále stanice Krásno, to bylo na konci Havlíčkovy ulice, kde protékal potůček do Máchadla, což byla další stanice, a konečně stanice Proutek na břehu Javoroky. Tam jsme do výtoků z máchadla hodili proutek a dívali se, kde vyplave.

Vozový park byl jednoduchý. Byl to dětský trakárek, do kterého se vešel pouze jediný cestující. Ovšem naše společnost měla dokonce čtyři vozové třídy, jak za starého Rakouska. První třída byla jízda, jak se říkalo, v kortoučku s červeným polštářem, zapůjčeným z otomanu v kuchyni. Druhá třída totéž, ale červený polštář byl zaměněn za zelený. To odpovídalo barvě čalounění železničních vozů v té době, třetí třída byla bez polštářku a cestující čtvrté třídy šel pěšky vedle trakárku. Na cestu byly vydávány jízdenky, zhotovené ze starých potravinových lístků z první světové války, kterých na půdě bylo několik svazků. Dědeček Vilém Dlabola jakožto správce školy v Brtvi měl také za úkol potravinové lístky vydávat a zřejmě dodavatel předpokládal, že válka bude trvat déle, a zásobil dědečka velkými množstvím.

Jízdenky se kontrolovaly a dbalo se na dodržování vozové třídy, takže cestující musel často opustit druhou třídu, přesunul se do čtvrté a jeho místo zaujal pasažér s platnou jízdenkou.

Jiří Vacek

HASIČ A VČELAŘ

Jiří Hanousek

V roce 1982 se do Lázní Bělohradu, konkrétně do malé roubené chalupy v Dolní Nové Vsi, přistěhoval pan Jiří Hanousek s manželkou Maruškou a malou, půlroční dcerkou Liduškou. Jirka si našel práci malý kousek od bydliště, v tehdejší Miletě, a začal stavět dům se všemi těžkostmi, které bylo nutno v té době překonat, především při shánění stavebního materiálu. Mladým manželům se později narodil syn Václav, a rodina byla kompletní.

I přes pracovní vytížení Jirka dne 16. května 1984 vstoupil do „Sboru požární ochrany“ v Dolní Nové Vsi. Jakmile dostavěl, začal se postupně zapojovat i do práce sboru.

Výrazný zvrat nastal po roce 1989, kdy docházelo k zásadním změnám nejen ve státních orgánech, ale i na úrovni malých společenských organizací. Hasiči v Dolní Nové Vsi nemohli přehlédnout pracovitost, organizační schopnosti, a především obětavost Jirky Hanouska, a tak byl zvolen v roce 1990 starostou sboru.

V této funkci se postupně stal tím, kdo určoval chod a pravidla činnosti i aktivity nově pojmenovaného „Sboru dobrovolných hasičů Dolní Nová Ves“. Za tuto činnost cítil plnou odpovědnost a podle toho se i choval. Je pak samozřejmé, že se stal přirozenou autoritou především proto, že zůstal dobrým a ochotným kamarádem.

Pod vedením Jiřího Hanouska zůstal sbor u organizování již osvědčených akcí, i když se z palení „vatry míru“ 30. dubna stalo znovu „pálení čarodějnic“. Děti oblíbený „dětský den“ byl v průběhu let přesunut z měsíce června na konec prázdnin a dostal i nový název „rozloučení s prázdninami“. Za skvělého moderování Oldy Malého se stal příležitostí, při které sbor odměňuje děti i rodiče občerstvením za symbolické ceny a ani o dárky pro děti nebývá nouze.

Starosta sboru Jirka Hanousek spolu s bývalým velitelem Jiřím Maškem se velmi zasloužil o obnovu poutí u kostelíka na Byšičkách, kde „Sbor dobrovolných hasičů Dolní Nová Ves“ zajišťoval a dosud zabezpečuje pro poutníky pohodu a zázemí spojené s dobrým občerstvením. Zde probíhají přátelská setkání, mnohdy uskutečňovaná vždy pouze po roce, právě na pouti. Je trochu smutné, že při příležitosti pouti již v kostelíku neprobíhá mše. Lze jen doufat, že technické problémy, které brání jejímu provedení, nejsou nepřekonatelné, protože k pouti mše jistě neodmyslitelně patří. Stovky lidí, kteří ke kostelíčku na Byšičkách doputují, si mši jistě zaslouží.

Největší akcí, při které sbor zajišťuje občerstvení, se v posledních letech stala „Strašidelná Bažantnice“. Tato akce vyžaduje nasazení většiny příslušníků sboru a velké materiální zajištění. Při této příležitosti prokázal Jirka Hanousek velmi dobré organizační schopnosti, když byl schopen přesvědčit potřebnou část členů sboru k aktivní práci ve stáncích, ale i k další, méně viditelné činnosti při logistickém zajištění celé akce. Díky tomuto úsilí se dařilo obsloužit značný počet účastníků, který se v některých letech blížil k deseti tisícům.

Mohl bych uvádět ještě mnoho dalších aktivit organizovaných sborem pro veřejnost, které starostovi sboru Jirkovi Hanouskovi ležely tzv. na zádech. Snad jen namátkově – občerstvení při rozsvěcování vánočního stromčku nebo zajištění „Mikulášského expresu“. Nesmím však zapomenout, a tím za něj i dodatečně poděkovat, na moudré a obětavé vedení chodu vlastního sboru. Jako ocenění práce pro dobrovolné hasiče obdržel Jiří Hanousek jedno z nejvyšších resortních vyznamenání, „medaili sv. Floriána“.

Na závěr jen pár slov o příteli Jiřím Hanouskovi – včelaři. Jirka začal se včelařením již v patnácti letech. Včely měl opravdu rád, za ta léta, co se jim věnoval, nasbíral hodně praktických zkušeností. Nevyhýbal se ani novým poznatkům, rád se účastnil přednášek, kde se zapojoval do diskuze. Pokud mu to zdraví dovolovalo, účastnil se i práce v rámci základní organizace včelařů v Lázních Bělohradě.

Jirku Hanouska velmi dlouho trápila těžká, zákeřná choroba. Je až neuvěřitelné, jak statečně s ní bojoval. Přesto, že nás dne 17. října 2021 ve věku pouhých 64 let opustil, lze napsat pouze jediné. Sbor dobrovolných hasičů v Dolní Nové Vsi i Jirkovy včelky měly veliké štěstí, že pro ně celým svým srdcem pracoval.

Pro trvalou vzpomínku na čestného předsedu Sboru dobrovolných hasičů Dolní Nová Ves pana Jiřího Hanouska, člověka s přirozenou autoritou, kterých se rodí opravdu málo, a především jako poděkování za vše, co pro dobrovolné hasiče udělal, byl u hasičské zbrojnice v Dolní Nové Vsi vysazen pamětní strom. Slavnostní odhalení pamětní desky proběhne na jaře 2022.

Vladimír Rak, foto: archiv

Černín

Denár knížete Vladislava I.
– s jeho podobou

STŘEDOVĚKÁ PEVNOST BĚLOHRADSKA

CESTA PRALESEM, POLSKÝ VPÁD A JEJÍ PROMĚNY

Již na počátku 12. stol. pahorkatou krajinou dnešního Bělohradska vedla od západu k východu pralesem vyklučená cesta umožňující spojení vnitrozemního centra českého knížectví s Miletínem a později i s polským pomezím. Nebyla nijak střežena, protože sloužila spíše jen pro lovecké výpravy knížete a jeho družiníků k Miletínu, kde měl panovník již k tomuto účelu vybudované usídlení. Však neočekávaný a pozdě zpozorovaný **vpád polského vojska vedený knížetem Boleslavem III. ve dnech 25.–28. září 1110** (více viz BL léto/2003)¹⁾ a následné loupeživé plenění krajiny jižně pod Hoříckým chlumem jeho vojskem změnilo dosavadní poměry natolik, že tuto cestu, „dráhu“ (jak byly tehdejší pozemní komunikace našimi předky nazývány) bylo nutno na strategicky vhodných místech nadále střežit vojenskou posádkou.

K ostraze této cesty došlo zřejmě již za knížete Vladislava I. v prvním období jeho vlády (1111–17), kdy byl pro strážní účely **přízpůsoben Miletín** a se stejným účelem byl **založen i Sv. Újezd**. V té době cesta mezi oběma střeženými místy probíhala od Újezda přes Hrádek k brodu přes Javorku, kde v následujícím století byla založena nejstarší část Nové Vsi s tvrzí a dvorem (dnešní část L. Bělohradu, Dolní Nová Ves), a dále po přímé linii **severně míjela pozdější Černín**. Pak vystoupala do příkré stráně Zákopského lesa a tudy, kde původně nebyla, ale dnes je hráz Zákopského rybníka, pokračovala přes Červenou Třešňovnu do Miletína.

Mimo opevněná místa vznikla při této cestě i lidská sídla vhodná k zemědělské výrobě jako např. Choteč, Nová Ves (dnešní L. Bělohrad), Byšice, jejichž kostel byl postaven jako paměť na místo, kudy projížděl biskup Otto

(dnes místo po vsi se nazývá Byšička (více viz BL č. 3/2019), či ves Vidoň a na význam těchto sídel můžeme soudit dle existence či neexistence božího stánku v nich. Tak se **z bezvýznamné cesty**, která je spojovala, v průběhu let **příštích stala frekventovaná silnice**, patrně i **štěťovaná**, zbytky se dochovaly do současnosti v Lužanech v úvozu před kostelem. Však i proměny této komunikace v průběhu času naplnily přiléhavé biblické rčení „Všechna sláva polní tráva“ a z kdysi frekventované silnice jsou dnes jen cesty polní, někde ani ty ne.

Král Václav I. – jednooký

ČERNÍN V MAJETKU KRÁLE, PAK CISTERCIÁKŮ A JEHO POJMENOVÁNÍ

Vesnice Černín byla založena někdy **před r. 1250** na vyklučném místě v pralese a své jméno dostala evidentně podle původní rostliny – smrkového lesa. To proto, že staří Čechové dlouhá staletí **potemnělý jehličnatý les nazývali „černým“**²⁾, na rozdíl od „bílého“, prosvětleného lesa listnatého. Nebylo to

jediné osídlené místo blízkého i vzdálenějšího okolí pojmenované po původní rostlině, neboť stejně tak dostaly svá pojmenování i vsi jako Třešňová (podle střešny), Bukovina, Borek, Bezník, Vřesník, Javoří, Borovnice či Brusnice a sousední Lukavec.

Území s vesnicí bylo v majetku krále Václava I. až do r. 1250, kdy jím a jinými statky obdaroval kostel sv. Marie oseckého kláštera cisterciáků nedaleko Duchcova. Stalo se tak na úhradu škody vzniklé klášteru po jeho zpusťování vojskem proti králi vzbouřených šlechticů v čele s jeho synem, králem Přemyslem Otakarem. Ten vyrabování kostela vojáky připustil koncem r. 1248 a učinil tak ze msty vůči veliteli vítězného králova vojska **Borešovi z Rýzmburka** poté, co jím byl 1. listopadu 1248 poražen v bitvě u Mostu. Přispěla k tomu i ta skutečnost, že Boreš byl protektorem kláštera, že jeho bratr Slavek byl dřívějším tamním opatem a jejich předci zakladateli tohoto kláštera.

Králova donace kláštera je zaznamenána v latinsky sepsané listině vydané dne **25. února 1250** (Černín zapsán jako „Cyrmin“) na hradě Angerbachu, což je vůbec **první zmínka o Černíně v historii**.³⁾

Král tímto rozmnožením majetku kláštera v Oseku se projevil jako chytře uvažující pragmatik, neboť tak zainteresoval svého oblíbeného dvorního maršálka **Boreše z Rýzmeburka** a protektora kláštera na **obraně Černína, a tedy i tohoto geoprostoru** proti případným vpádům nepřítelů a pokračoval tak v krocích své politiky poté, kdy v r. 1241 zřejmě sám doporučil majitelce Miletína paní Domoslavě, aby svůj majetek darovala bojovnému řádu německých rytířů s cílem zabezpečení prostoru proti Mongolům, jejichž invaze z jižního Polska do Čech tehdy hrozila (více viz BL č. 3/2019). A spolu s Borešem přivedl do Černína zbožné, nenáročné společenství laických bratří (konvršů) původem z Německa řídicí se heslem „Ora et labora“ (modli se a pracuj), neboť králi bylo rovněž známo, že cisterciáckí mniši žili asketickým způsobem, že se nevyhýbali fyzické práci a že zmínění laici žili mimo klášter v „grangíích“. To byl velký hospodářský dvůr řádu v odlehklém neosídleném území a tomu Černín beze zbytku odpovídal. Protože pracovní laici se každou neděli účastnili mše, zřejmě za tím účelem využívali služeb kazatelů z řad stejným jazykem mluvív-

¹⁾ BL = Bělohradské listy, zpřístupněné na internetu. ²⁾ Ottův slovník naučný, kniha 06, str. 638. ³⁾ Filozof. úst. AV; CMS; Reg. Boh. Mor. – I, str. 578, viz též „Hrady, zámky, tvrze – východní“, str. 7, heslo Černín; publikace z r. 1989.

cích německých rytířů v kostele v sousedních Byšicích, který patrně se vsí a Novým dvorem byl již vybudován.

Tak byly králem vytvořeny podmínky pro výstavbu Černína jako pevnosti a to ze stejného důvodu jako již důkladnější fortifikací zabezpečeného Miletína a Sv. Újezda.

VES S TVRZÍ A DVOREM JAKO STŘEDOVĚKÁ PEVNOST

Práci laických bratří cisterciáků a jistě i robotou poddaných vznikal v Černíně opevněný areál s tvrzí pro vojenskou posádku a hospodářským dvorem v jednom celku, což tak jako všude jinde u obdobných opevnění odpovídalo středověkému pojetí obrany a výživy obránců při napadení a obléhání v době válečné. Dřevěná tvrz byla postavena na hraně k jihu svažité straně úžlabiny Lukaveckého potoka ve výšce kolem 295 m n. m. a touto straní spolu s rybníkem zřízeným na uvedeném potoce byla tvrz chráněna od jihu. V jejím sousedství hned za úžlabinou stál tehdy též dřevěný dvůr a za ním dále k jihu byl již neproniknutelný, tehdy kolem 3 km široký pás pralesa na temeni a příkrých stráních Hoříckého chlumu. K fortifikaci objektu bylo tak využito jak přírodních obranných prvků, tak i klasických lidskou rukou vytvořených, jako jsou valy a ohrazení z palisád, vodních příkopů a nádrží. Protože tvrz sama byla nízko položená, bylo na výšině Zákopského lesa ve výši 335 m n. m. postaveno věžovité strážné místo s dohledem na okolní strážná místa v Miletíně a ve Sv. Újezdě, kde bylo možno vysílat a přijímat varovné kouřové či v noci ohnivé signály.

ROZSÁHLÁ VODNÍ FORTIFIKACE

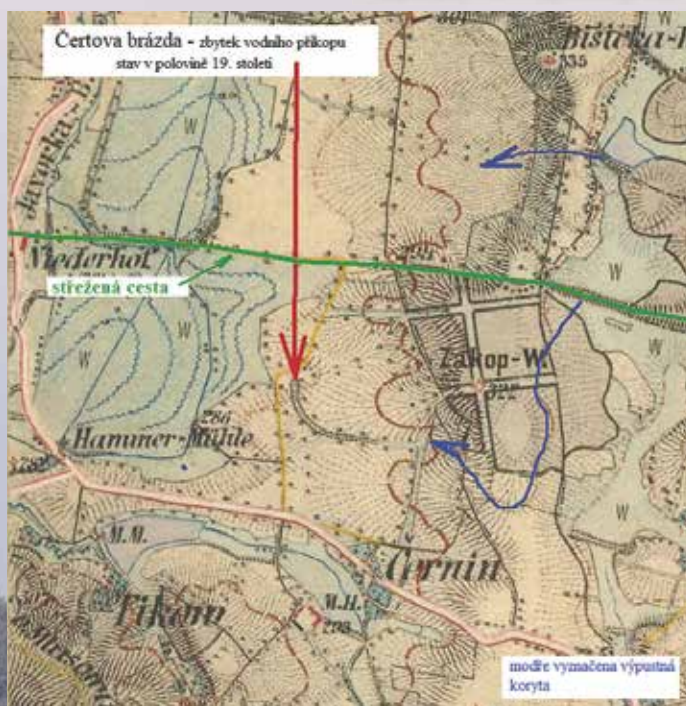
Vojenští stratégové si všimli, že místo od tvrze k severu je svými výškovými poměry vhodné nejen pro zemědělské obdělávání, ale že je vhodné i jako bojiště v případě střetu s cizí armádou ať táhnoucí po popsané cestě od východu do vnitrozemí, či naopak. A patrně až v této době začali po stranách předpokládaného bojiště stavět rybníky v kaskádách směřujících od severu k jihu ve dvou souběžných, pro armádu obtížně překonatelných liniích. Nalevo od Javorky tvořené rybníkem Pardoubkem a Sklepníkem, napájenými brtevským potokem, a rybníky Bělohradským, Novým u Nové Vsi a Hamerským, napájenými potokem Dubovcem (více viz BL č. 1/2019). Druhá kaskáda, o takřka 30 m výše nad terénem bojiště za Zákopským lesem, byla postavena na Lukaveckém potoku. Ta byla po proudu tvořena Nadýmákem, rybníkem Bulíňným, Vosmíkem, Bahníkem a Zákopským (více viz BL č. 2/2019).

Některé rybníky byly vysušeny a zamokřené louky po nich jsou patrné ještě na mapě 2. vojenského mapování z r. 1872 – viz kopie části mapy. Od hrází rybníka Bahníka a Zákopského byla připravena vykopaná koryta dostatečného spádu – viz na mapě zakreslené modré křivky (od výpustě Zákopského rybníku po vrstevnici 320 m n. m.) –, kterými bylo možno po prokopání hrází vypustit naráz množství vody na bojiště v čase, kdy bylo zaplněno nepřátelským vojskem, a utopit jej v bahně oraného pole.

Vodou byl zaplaven i vodní příkop ve tvaru k severu široce rozvětveného oblouku vykopaného v poli v místě zvaném Odřízek (tam, kde dnes od západu k východu vede el. vedení 400 kV), který v době míru byl suchý, délky asi 500 m – „čertova brázda“⁴⁾ –, který s valem a palisádovou hradbou sloužil i jako hráz. Odděloval tak nepřátelské vojsko na sever od sebe od obránců za sebou, kteří stáli na suchém a vyšším nezátopovém terénu směrem k Černínu.

Dům čp. 1 na místě, kde stála tvrz
– foto od jihu ze dna bývalého rybníka

Zimní pohled na Byšičku z cesty přetínající „bojiště“, z místa nejhlubšího zaplavení

⁴⁾ Zbytek vodního příkopu je zakreslen na mapě stabilního katastru Černína z r. 1841, též na mapě 3. voj. mapování v toposekci měřítka 1:25 000 z r. 1872 a na topografické mapě měřítka 1:10 000 z r. 1952.

Tak byla vybudovaná rozsáhlá zátopová fortifikace a v konečném důsledku past na nepřítele. I samotný les Zákop byl překopán souběžnými zákopy směru východ–západ, ale patrně v době pozdější. Zda zátopy bylo kdy v boji využito, zůstává nám zatajeno a spíše jí mohlo být využito v dobách sucha k zavlaze polí.

VÝZBROJ PEVNOSTI

Výzbroj pevnosti a též valu u vodního příkopu v poli před tvrzí byla taková jako všude jinde a odpovídala své době. Lze však soudit, že již začátkem 15. stol., kdy byl Černín již v majetku Petra Černína z Černína, a pak za husitských válek, byla mimo běžné kuše vyzbrojena i palnými střelnými zbraněmi, a to jak ručními „píšťalami“, tak i těžšími „hákovnicemi“ a „tarasnicemi“. Svědčí na to účast Jana Černína z Černína v husitských válkách, neboť byl jedním z hejtmánů husitského polního vojska a zřejmě nejlepší z velitelů vozové hradby. Patrně i přítelem Diviše Bořka z Miletínka, který jako nejvyšší hejtmán vojska panské jednoty v bitvě u Lipan 30. května 1434 jmenoval Jana Černína velitelem vozové hradby. Zřejmě proto, že vozová hradba byla vyzbrojena též hákovnicemi a Černín s touto kombinací bojových prvků měl nejvíce zkušeností. Volba se Bořkovi vyplatila, neboť právě Černín na vítězství měl velkou zásluhu.

CO ZBYLO Z OPEVNĚNÍ

Mimo některé rybníky z obou kaskád, které se dochovaly až do současnosti, tak z veškerých středověkých opevňovacích staveb byl ke spatření ještě v druhé polovině 19. stol. převaděč vody ze Zákopského rybníka k vodnímu příkopu před vsí, z něhož v poli zbyl dlouhý a hluboký příkop. A protože již drahně let nebylo pamětníka na pravý účel jejich výstavby, byla k nim vypravována legenda o čertu, který dva vůči sobě nevráživé majitele sousedních dvorů, jednoho z Černína a druhého z Nového dvora pod Byšičkami, zapráhl po jejich smrti do obrovského pluhu a s ním tu brázdu vyoral. Odtud název čertova brázda⁵⁾. Dochovalo se též pojmenování „Zákopský“ pro les táhnoucí se po stráni od Černína až k Byšičkám a pro rybník za ním.

Při archeologickém průzkumu místa bývalého tvrziště, který proběhl v r. 1975, byly nalezeny předměty z 15.–17. století. Na jeho místě je dnes postaven rodinný domek č. p. 1 – viz foto výše.

Josef J. L. Špür, foto: autor, L. Stuchlík a internet

Letní pohled na Byšičku z cesty přetínající „bojiště“, z místa nejhlubšího zaplavení

JAK POSTUPUJE VÝSTAVBA NOVÉHO VRTU

v lesoparku Bažantnice

Kde se nový vrt nachází?

Vrt se nachází v bezprostřední blízkosti původního pítka v zadní části Bažantnice. Místo bylo vybráno na základě dlouhodobého hydrogeologického průzkumu, který prováděla firma Vodní zdroje Chrušim pana RNDr. Daniela Smutka.

Proč se dělá nový vrt a jak se liší od původního Annamariánského pramene?

Původní vrt sahal pouze do hloubky cca 40 m a nejednalo se o minerální vodu, nýbrž o sirnóželezitý pramen. Nový vrt je vybudován do hloubky 128 m a jedná se o mimořádně kvalitní zdroj silně mineralizované vody s jedinečným složením v rámci České republiky.

Jak probíhala realizace?

Výstavba vrtu začala v roce 2018 a byla dokončena v roce 2019. Poté probíhala zkušební čerpání, dělaly se rozborů kvality vody a plynu, které prováděly referenční laboratoře Přírodních léčivých zdrojů Karlovy Vary a na základě kterých bylo 6. ledna 2020 získáno osvědčení o přírodním léčivém zdroji minerální vody a plynu. V roce 2021 probíhala výstavba elektrické přípojky pro spuštění čerpadla, čerpadlo bylo umístěno do vrtu a vrt byl osazen měřicími přístroji na snímání dat.

Kdy bude pramen v provozu?

Jelikož musí být pramen v zimních měsících uzavřen, spuštění je plánováno na jaro 2022.

Co přinese nový vrt bělohradským lázním?

Díky novému vrtu v Bažantnici budou mít bělohradské slatinné lázně hned tři léčivé zdroje – slatinu, minerální vodu a plyn. Plyn zatím není našimi láznemi využíván, ale je v něm budoucí potenciál pro rozvoj dalších možností lázeňské léčby. Dále nový vrt rozšíří spektrum léčebných indikací, které se budou v Lázních Bělohradě léčit.

Jaké jsou zdravotní benefity této minerální vody?

Voda z nově navrtaného pramene obsahuje velké množství minerálních látek, jako je např. hořčík, měď, mangan, vápník, draslík, jód a spousta dalších, tělu prospěšných látek. Jedním z obsažených prvků je také arzen, kvůli kterému není vrt vhodný jako náhrada hlavního zdroje pitné vody. Při konzumaci v menším množství je však minerální voda zdraví velmi prospěšná.

Co plánujete díky minerální vodě léčit?

Minerální voda bude prozatím rozšířením standardní lázeňské léčby o zdraví prospěšnou pitnou kúru. Do budoucna je cílem dovést minerální vodu přímo do areálu lázní, díky čemuž se škála možností jejího využití v léčbě výrazně rozšíří.

Bude vrt volně přístupný pro veřejnost?

Ano, vrt bude všem volně přístupný, ale je na zodpovědnosti každého návštěvníka, aby pramen užíval s mírou a zodpovědně. Návštěvníci u vrtu naleznou také informace o detailním složení pramene.

Martina Vanická, foto: archiv

⁵⁾ Legendu tuto zveřejnil Antonín Leopold Šeps v časopise Lumír, roč. VII., č. 45, str. 1098–1100 z 5. 11. 1857. Ten však za čertovu brázdu považoval koryto převaděče vody od Zákopského rybníka na bojiště.

Bělohradské betlémy

V pátek 26. 11. 2021 byla zahájena tradiční výstava betlémů v Památníku K. V. Raisa. Za svoji dvacetipětiletou existenci si vydobyla významné místo v bělohradském vánočním programu. Od počátku vystav se v Památníku představilo obrovské množství betlémů, vyrobených z nejrůznějších materiálů. Přesto, že betlémy zobrazují jeden, stále stejný příběh, mají nám vždy co sdělit. Je to sdělení o narození, obdarování a lásce.

První betlém postavil již v roce 1223 František z Assisi. V českých zemích byl představen v roce 1560 v jezuitském kostele v Praze. Odtud se zvyk rozšířil do mnohých kostelů v českém království. Císařovna Marie Terezie vystavování betlémů v kostelích zakázala a její syn Josef II. zákazem potvrdil zvyk jako nedůstojný. Lidé si však figurální zobrazení zrození Vykupitele nechťeli nechat vzít, a tak se betlémy začaly stavět v rodinách. Velkého rozmachu se dočkalo betlémářství v druhé polovině 19. století, a zvláště pak ve 20. století. Naopak velký úpadek zaznamenalo mezi lety 1950 a 1990 s krátkým vzednutím kolem roku 1968. V posledním desetiletí minulého století se betlémářská tradice vrátila a trvá dodnes. Betlémy se staví v rodinách a kostelích. Narostlo také množství výstav, kde jsou představovány nejen historické práce, ale i nová tvorba současných řezbářů, malířů, keramiků a dalších. Ti všichni ztvárňují dva tisíce let starý příběh, příběh o zrození člověka.

Hezké Vánoce přeje Ladislav Stuchlík, foto: Roman Kunčík

BĚLOHRADSKÁ KVÍTKA

Čem se mluví...

Rok 2021 měl být dle předpovědi astrologů rokem změn. Zdá se, že se nemýlili. Mění se vztahy mezi lidmi, styl myšlení, hodnoty, naše jistoty, ale i prostředí kolem nás. Podívejme se na některé konkrétní události letošního roku očima našich kvítek.

Začneme ve světě. Snad nejsložitějším slovem je v posledních měsících covid a očkování. Obecně se doporučuje proočkovat co největší část populace, a někde se už dokonce uvažuje o povinném očkování. U nás tomu tak zatím není, ale zajímal by mě váš názor právě na povinné očkování proti covidu.

Kryštof – Podle mě je očkování dobré pro starší lidi, ti by se měli očkovat, ale pro mladé s dobrou imunitou, nedej bože děti, je to blbost. Vadí mně, že jsou k tomu lidi nuceni z médií, že si nemůžou dojít třeba do restaurace nebo do kina. To mě na tom štví nejvíc, že to člověk nedělá pro zdraví, ale je k tomu donucený.

Filip – Mně vadí nejvíc, že si ještě spousta lidí myslí, že je očkování škodlivé, věří konspiračním teoriím o čípech, že se z nás stanou roboti. Myslím si, že dokud nebudeme všichni očkováni, tak ten virus nevymýtíme a bude tady s námi ještě dlouho.

Tomáš – Myslím si, že očkování je určitě dobrá cesta, že by se nad tím lidi měli zamyslet a nechat se očkovat. Je to jedna z cest, jak se vrátit do normálního života. Hlavně lidi by si ty fake news měli ověřovat.

Tereza – Já jsem kompletně očkováná, třeba i proto, abych se nemusela bát navštěvovat prarodiče, kteří už jsou také očkováni. Podle mě, kdyby to takhle udělali všichni, tak bychom mohli normálně fungovat.

Monty – Klidně bych se nechal očkovat, jestli to pomůže. A na povinné očkování nemám názor.

Roman – Tak já už jsem plně očkováný, takže už jsem se nemusel na začátku školního roku testovat. Myslím si, že koronavirus tu už bude napořád, ale díky tomu očkování už ne v tom rozsahu jako teď.

Šárka – Očkování je asi dobré, ale to povinné mi přijde takové divné vůči těm lidem.

Martin – Za mě – očkování může být dobrý, ale povinný je určitě ...ina. Hlavně to, aby lidem zakazovali někam chodit, když nejsou očkováni!

Antonín – Je to sporné, povinné očkování je úplná blbost, mělo by to být dobrovolné. To, že to lidi nedělají pro zdraví, ale jen aby mohli jít do kina, je taky divný. Jsou případy, kdy jsou očkováni a mají pozitivní test.

Bára – Jsem také naočkovaná a bylo by dobré, kdyby byli všichni. Ale je to každé-
ho věc, jestli se dá...

Důležitou událostí letošního roku byly bezesporu podzimní volby do Poslanecké sněmovny, které byly napínavé až do posledních minut. Jak jste spokojeni s výsledky voleb, sledovali jste třeba průběh kampaně, televizní debaty a co říkáte stavu politické úrovně v Čechách? Kdo na vás udělal dojem?

Antonín – Já jsem hodně spokojený, že to vyhrálo SPOLU. Opravdu mě to překvapilo a mám z toho radost. Nejvíc jsme to probírali s prababičkou a v debatách se mi nejvíc líbili pan Rakušan a paní Markéta Pekarová Adamová.

Kryštof – Jsem rád, že volby dopadly tak, jak dopadly, že komunisti už nejsou ve sněmovně a vyhráli SPOLU. Konečně se zlepšila ta politika v Česku. Dojem na mě udělali pan Rakušan a Fiala.

Monty – Já to nesleduju, ale doufám, že už to bude o něco lepší.

Filip – Musím říct, že mě to hodně překvapilo a dopadlo to úplně jinak, než jsem čekal, ale nemám s tím problém. Uvidíme, jak si povedou, nemyslím si, že nastanou nějaké razantnější změny, třeba co se týče ekonomiky v naší republice.

Tomáš – Já jsem byl taky docela překvapený, že nevyhrálo ANO, a myslím si, že SPOLU budou dobrý a přijdou s nimi změny dobré pro stát,lepší se životní úroveň.

Změna je život. Také naše město se mění, letos na jaře začala výstavba nového městského úřadu a s tím spojená rekonstrukce severní části náměstí. Je to téma mezi Bělohradskými hodně diskutované a mě by zajímal váš názor na novou radnici.

Šárka – No, mně se to líbí, ale absolutně se to sem nehodí na ten okraj toho náměstí. Přijde mi to zbytečné, stavět novou budovu.

Antonín – Myslím si, že se spíš měla opravit nějaká stará budova nebo postavit jiná, která bude trochu zapadat do toho náměstí. Radši bych opravil ten dům, co tam původně stál.

Tomáš – Je to hezký, takový moderní design, až na ty kostky, co tam pokládají. Doufám, že ta radnice našemu městu prospěje.

Filip – Ten vzhled budovy se mi vůbec nelíbí a připadá mi, že se sem do Bělohradu vůbec nehodí.

Martin – Možná je to pěkný, ale nepříjde mi, že by se to sem hodilo. A lidi nebudou mít kde parkovat.

Bára – Myslím si, že je to zbytečné, že se ty peníze daly investovat jinak. Jinak je to celkem pěkné, ale kdyby to stálo někde jinde...

Roman – Upřímně, mně se ta budova nové radnice líbí, i když bych neřekl, že se to sem zrovna hodí. Na druhou stranu bude naše město zajímavější a každý, kdo pojede kolem, si toho všimne... Jediné, co

bych vytknul, že ubyde moc parkovacích míst na náměstí.

Monty – Ta budova je pěkná, ale absolutně se to do Bělohradu nehodí, a zvlášť na to místo, kde to je. Bude tam málo parkovacích míst a navíc, v dnešní době, kdy jde všechno nahoru, se to určitě ještě prodrazí.

Tereza – Ta stavba se mně líbí, ale je to takové divné vedle té hlavní silnice.

Kryštof – Za mě je nová radnice zbytečnost, zvlášť za ty peníze. Mohlo se za ně pořídit něco užitečnějšího, třeba nový autobusák. Navíc se mi ta budova nelíbí.

Po více než dvaceti letech došlo tady na základní škole ke změně ve vedení. Místo Ing. Jaroslava Jiráska nastoupila na pozici ředitelky Mgr. Miroslava Brychtová. Jak vnímáte tuto změnu, jak na pana Jiráska budete vzpomínat a je něco, co byste třeba jako žáci na této škole vylepšili?

Filip – Tak já pana ředitele Jiráska vidím v dobrém světle, měl jsem ho rád. Byl vždycky usměvavý, pozitivní a to se mi na něm vždycky líbilo. Trošku mě mrzelo, když jsem zjistil, že bude odcházet pryč. Nová paní ředitelka je určitě přísnější, ale zase si myslím, že to spousta žáků potřebuje.

Tomáš – Já na něho vzpomínám rád, byla s ním sranda, uměl dobře učit a doufám, že se mu v novém zaměstnání bude dařit. A co by se tady dalo zlepšit? Mohl by tady být bufet anebo zlepšit školní jídelnu, co se týče výběru jídel i kvality.

Roman – Pan ředitel byl velmi pozitivní člověk, mrzelo mě, že odešel, ale to se nedá nic dělat. Popřál bych mu, aby se mu v další části života dařilo a aby potkával dobré lidi.

Jsem rád, že je tady teď ředitelkou paní učitelka Brychtová, a nic bych tady neměnil.

Martin – Po panu řediteli se mi stýská, byl to moc hodný člověk, vždycky pochopil srandu.

Kryštof – Pan Jirásko mě neučil, takže se k němu nemůžu vyjádřit a myslím si, že paní učitelka Brychtová se na tu pozici hodí.

Antonín – Já jsem měl pana Jiráska rád, přišel mi takový moderní, vždycky mě pochopil a měl dobrý smysl pro humor. Paní ředitelka je v pohodě.

Tereza – Paní učitelka Brychtová tady učí dlouho, už se tady vyzná, takže to je dobrá volba.

Bára – My jsme pana ředitele Jiráska měli rádi, hodně naučil. A paní Brychtová bude dobrá ředitelka.

Šárka – Na hodiny pana Jiráska jsem se vždycky těšila a nové paní ředitelce bych popřála, aby se jí tady v té pozici dařilo, a myslím si, že naše škola nepotřebuje žádné změny, že je to tady super!

Jste v devátém ročníku a máte před sebou nelehké rozhodnutí – kam dále, jakou školu si zvolit. Téměř celou osmičku jste strávili doma na distanční výuce a teď mnohé z vás čekají přijímací zkoušky. Určitě je to pro vás náročné období, musíte se teď asi víc učit. Máte třeba kvůli loňskému roku v něčem mezery? A jak se vypořádáváte se stresem a špatnou náladou? Jak odpočíváte?

Tomáš – Musíme se na to řádně připravit a doufat, že to nějak dáme. Jinak si myslím, že pokud má člověk nějaké problémy, měl by si o tom promluvit třeba s kamarádem nebo jít do přírody pročistit si hlavu, sport-

tovat, běhat nebo si něco hezkého přečíst.

Bára – Mě přijímačky čekají a z toho loňského roku mám asi trochu mezery z matematiky. Jinak když si chceš odpočinout, tak si pustíš hudbu.

Filip – Když jsem si zkoušel testy nanečisto, tak jsem zjistil, že je to fakt těžké, takže se připravuju opravdu zodpovědně, abych to pak zvládl a nemusel se toho bát. Víím, že tenhle i minulý rok byl hodně složitý, ekonomika upadá, negativní informace z médií se na nás valí, a tak by se lidi měli naučit nějak odreagovat. Třeba udělat si čas pro sebe, klidně jen na půl hodinky, dělat prostě co, vás baví.

Tereza – Podle mě záleží na tom, kdo měl jaké učitele při online výuce, jak to od nich pochopil. A jak poctivě dělal úkoly a cvičení. Když je třeba hodně učení, tak se odreagovávám tím, že chodím na procházky nebo cvičím, hraju na kytaru, poslouchám hudbu.

Martin – Já na přijímačky nepůjdu. A jak na špatnou náladu? Může vám pomoci rodina, přátelé, klidně i nějaký odborník, projít se nebo dělat něco, co vás baví, třeba si kreslit nebo bouchat do boxovacího pytle. Prostě ze sebe tu špatnou energii dostat.

Monty – Já přijímačky dělat nebudu, ale myslím si, že distanční výuka byla dostačující. Jinak hraju fotbal, takže tam si vždycky vyčistím hlavu. Taky je důležitý dodržovat určitý režim.

Šárka – Budu dělat talentovky a z matematiky mám kvůli distanční výuce asi taky mezery. Odpočívám tak, že si kreslím, poslouchám hudbu a medituju.

Kryštof – Myslím, že přijímačky jsou těžké, ale snad to zvládneme. A když jsem naštvanej nebo se necítím dobře, tak mi pomáhá sport, to mě z toho dostane.

Antonín – Já budu dělat jen talentové zkoušky, ale pro ty, kdo se chtějí učit, online výuka byla v pohodě. Každý si musí na to přijít sám, co mu funguje nejlíp. Lidi by se měli naučit hodit občas starosti za hlavu aspoň na chvíli. Jít třeba do lesa nebo něco podobného.

Roman – No já jsem si na začátku školního roku objednal přes paní učitelku Finkovou pracovní sešity na češtinu a matematiku, podle nich se připravuju a myslím, že zatím to je v pohodě. Poslední dva roky byly náročné, jak covidem, tak přírodními katastrofami – třeba to letošní tornádo na jižní Moravě. Myslím si, že když toho je na nás někdy moc, je důležité udělat si čas jen pro sebe!

Alena Fléglová, foto: autor

A já našim kvítkům moc děkuji za upřímné odpovědi, přeji všem dětem i rodičům, aby byla distanční výuka už jen vzpomínkou a změny kolem nás byly ku prospěchu všech. Mějte se rádi a nezapomenejte – je důležité si umět udělat chvíli jen pro sebe...

WYSTUP NA STŘECHU EVROPY

Mont Blanc nebo také Bílá hora je se svými 4 809 m n. m. nejvyšší horou Evropy; není proto velkým překvapením, že každý rok zláká tisíce horolezců. O svůj první výstup jsem se pokusil před devíti lety, neprálo nám ale tehdy počasí a museli jsme se vrátit zpět. Letos v červenci jsem se o to pokusil znovu, v jiném složení a pod vedením horského vůdce Jana Zahuly z Malé Skály.

Výstup na Mont Blanc je poměrně fyzicky náročný; říká se, že i náročnější než výstup na Kilimandžáro a Aconcaguu. S intenzivní přípravou jsme proto začali zhruba půl roku před plánovanou cestou. Důležité je také kvalitní vybavení, především membránová svrchní bunda, péřová bunda, funkční prádlo a vysokohorské zateplené boty. Nutnou horolezeckou výbavou je pak sedák, lano, cepín a mačky. Hory jsou zrádné a počasí se může změnit v řádu několika hodin. Známy horolezec Radek Jaroš se nedávno vyslovil, že největší boj o život zažil právě na Mont Blancu. Pro úspěšný výstup je také stěžejní dobrá aklimatizace, proto jsme v týdnu před Mont Blancem zlezli italskou horu Gran Paradiso (4 061 m) a Pointe Lachenal ve Francii.

Na Mont Blanc vede několik výstupových cest, my jsme zvolili tu neznámější, a sice Goûterovu cestu, která vede přes chaty Tête Rousse, Goûter a bivačovací boudu Vallot. Stanovat je dnes na Mont Blancu zakázané a chaty pojmu zhruba sto horolezců, což není mnoho, a je velmi obtížné sehnat rezervaci i dlouho dopředu. Goûterova cesta dělí Mont Blanc na tři hlavní části. První část vede od konečné stanice zubačky Nid d'Aigle (2 380 m) k chatě Tête Rousse (3 167 m), kde je i první nocleh. Jde zatím o poměrně nenáročný terén úzkými cestami. Druhá část je už technicky náročnější, vede strmým kopcem k chatě Goûter (3 815 m), na exponovaných místech jsou ocelová lana a v době našeho výstupu bylo již nutné si nasadit mačky. Nachází se zde i nechvalně proslulý Grand Couloir, místo, kde padá suť a kde dochází k největšímu počtu úrazů v celých Alpách. Na chatě Goûter jsme znovu nocovali a v půl druhé ráno vyrazili s čelovkami na vrchol Mont Blancu. Chodí se brzy ráno, protože sníh je ještě zmrzlý, a hrozí tak menší riziko trhlin. Poslední úsek je nejnáročnější, člověk se velmi snadno zadýchá a teplota v době našeho výstupu byla okolo dvaceti stupňů pod bodem mrazu. Postupem času se však začalo rozednívat a vycházející slunce mráz zahnal.

Posledních pár metrů před vrcholem je nezapomenutelným zážitkem; byli jsme šťastní, naplnění a to jsou ty okamžiky, záblesky, na které se v životě vzpomíná, když je zle. Člověk je v porovnání s masou ledu a kamene malý a bezmocný, přesto s každým krokem roste, překonává sám sebe a usebírá v sobě to dávno minulé – vždyť čas je číslem pohybu, jak říkají naši moudří. Švédský spisovatel Axel Munthe o svém výstupu na Mont Blanc v roce 1931 napsal:

„Mont Blanc je král hor. Dříve byl lakomý a krutý, ale nyní změk na stará kolena a sedí tu jako ctihodný patriarcha, bělovlasý starý Charlemagne, a shlíží v klidné vznešenosti na svoje tři říše. Dobrácky dovolí, aby lidští liliputáni se škrabali po mramorově bílých zámečkových schodech, a s královskou pohostinností dovolí jim si prohlédnout jeho hrad ledem se třípytící. Ale když letní den se začíná schylovat k podzimu, tu jde a ulehne na své bílé nádherné lůžko pod nebesy mračen. A pak již nemá rád, když je rušen, starý král.“

Filip Simon, foto: autor

Jest Vánoce

V knize Jacka Schaefera „Muž se srdcem kovboje“ konstatoval José Gonzales špatnou angličtinou „jest Vánoce“, a tím přesvědčil unavené honáky, aby se s ním vydali sněhovou bouří do dalekého corralu dovézt dárky dětem. Svoji neméně špatnou angličtinou bych dodal: „Jest lidi.“

„Vánoce přicházejí, zpívejme, přátelé...“ Uznávám, že někomu nemusí být do zpěvu, netouží řešit zabodnutou kost v krku nebo hasit stromček, a někdo zase chce jenom jíst. Já ale sváteční radost sdílím, alespoň co pamatuju, i když zmatků kolem toho bývalo taky dost. Třeba mě napadlo, jestli Vánoce nevznikly na počest vánočky, a určitě bych uvítal, kdyby v kádích s rybama plavaly rovnou kapři řízky.

Avšak tyto úvahy brzy převálcoval problém samotné existence galilejského rabína Ježíše zvaného Kristus. Přícházet tajně k našemu stromčku a naděloval, než mi zlomyslný spolužák vítězoslavně oznámil: „Dárky jsou od rodičů a ty jsi blbej.“ Stejně mi to vrtalo hlavou, až jsem dospěl k názoru, že blbej možná budu, ale Ježíšek existuje, protože přináší radost. Ať si říká, kdo chce, co chce – da kommt kein Zug mehr.

Přihodí se v životě a jednoho „posedne pejcha“. Už jsem si říkal, že mě žádný místo na světě překvapit nemůže, až jsem spatřil Jeruzalém. Stál jsem tam na hradbách jako v Jiříkově vidění (jak jinak, když se tak jmenuju), pouliční harfenistka zpívala o městě ze zlata, kde tisíc sluncí svítí, a já se zamiloval. Tedy ne do té harfenistky; duch místa mě posadil na zadek, možná i unavený nohy. Kde jinde než tady mohl začít příběh člověka, tedy i ten můj, s osudovým číslem 14, což je počet zastavení Krista před ukřižováním?

Jak si tak na těch hradbách sedím a odpočívám, představil jsem si v duchu Ježíše Nazaretského. Usměvavý vousáč přináší lidem světlo naděje a svým životním optimismem dokáže oslovit každého. Snová představa se mi v hlavě prolнула s Hendrixovou nadpozemskou kytarou v příběhu Anděla, sladké lásky mezi Měsícem a temně modrým mořem, Anděla, letícího vesmírem s hudbou sfér a nekonečna. Pak nemějte rádi Vánoce.

U nás doma jsme mívali o Štědrém dnu večere tradiční, ničím nerušené, snad jen s výjimkou občasných žlučnickových potíží, a na ty je cholagol. Jablko se pro jistotu rozkrajovalo předem v kuchyni, aby hvězdička byla zaručena, jen lití oliva jsme nezkoušeli – nedopadlo by to dobře.

Slavit nebo neslavit může každý, jak chce, a děti se už nemusí účastnit jakýchkoli školních „jolek“ s ruským dědou Mrázem. Pokud se po něm někomu stýská, nechť si pod stromčkem klidně zadeklamuje „Děduška Maroz jolku nam přinoš“. Nikdo ho neudá.

Mimochodem, za toho pohádkového staříka je zodpovědný Petr I. Veliký, kterému učaroval holandský Sinterklaas.

Jiný kraj, jiný mrav, ale tradice se často spojují, jako třeba oslava sv. Mikuláše, co ho někde nazývají Santa Clausem. Taky se po celém světě zpívají koledy nebo sváteční písně. V Německu „O Tannenbaum“, ve Francii „Noël Nouvelet“, v USA i staré dobré Anglii „Good King Wenceslas“ o českém králi Václavovi a my zase posloucháme Rybovu mši vánoční, která je mi nejmilejší.

Tedy „šťastný a veselý“! Jest Vánoce.

P. S. Všimli jste si? Toho roku, kdy přestaneme věřit, že dárky naděluje Ježíšek, začneme k Vánocům dostávat ponožky.

Jiří J. Čutka

Dveře

Staročeská slova dřevo, dveřej, veřej, dřevní zárubeň. Dveře slouží ke vchodům a průchodům a mohou být otočné kolem svislé osy, kývací, posuvné, harmonikové, vyklápěcí či turniketové, dřevěné, plastové nebo skleněné. A poněvadž se blíží Vánoce, přihlédněme blíže k těm klasickým, dřevěným, neboť jen ty v sobě skrývají tajemství objímající magickou atmosféru adventních a vánočních dnů a večerů. Výstižně to definovala francouzská filozofka Simone Weilová: „Nemožnost je bránou k Nadpřirozenému. Stačí jen zaklepat. Někdo jiný otevře dveře.“ A právě o tom Někdo, a nejenom Něm, ale i o čekání, se chci krátce zmínit.

Jitro začínajícího předzimního období má zvláštní poetický název. Ještě než slovo advent přišlo do Čech, znamenalo to, co skutečně říká; a sice příchod. Advent je doba čekání. Víc se stmívá a víc je zima. Byly časy, kdy bylo sněhu po kolena. Čekání má svá pravidla a svoji krásu. Je to zhmotnělá naděje. Naděje v dobro, o kterém ví, že existuje. A že dříve či později přijde. Ať už v podobě šťastného stáří, či narození Dítěte v jesličkách. Takže čtyřikrát za toto období zapaluje svíce, mnozí se modlí, jiní pořádají adventní koncerty pro potřebné. Magickou atmosféru těchto dnů umocňuje všudypřítomná vůně vanilky, purpury, perníčků a svařáku, lidé se na sebe usmívají, ze všech amplionů zní Ave Maria, Ave verum corpus, Alleluja. Také mnoho dveří je otevřeno nebo alespoň pootevřeno, lidé se navštěvují... škoda jen, že toto období má tak krátkou životnost. Ale zpátky ke dveřím.

Jistý malíř, jehož jméno jsem už zapomněl, s oblibou maloval dveře. Stále jiné, přesto stejné, a vždy dřevěné. Když už jich měl plný ateliér, rozhodl se uspořádat výstavu. Na jednom z obrazů stojí Ježíš v setmělé zahradě. Jednou rukou drží lampu, druhou buší na dřevěné a pevné dveře. Tu k němu přistoupil neznámý návštěvník: „Na vašem obraze je chyba. Ty dveře nemají kliku!“ A malíř mu odpověděl: „To není chyba. To jsou dveře lidského srdce. Ty se dají otevřít jen zevnitř.“

A proč jsem si zrovna na tuto metaforu vzpomněl? Protože o tom by Vánoce měly být. Bohužel, opak je skutečností. Zahlcení komercí, zapomináme na Dítě. Na dveře lidského srdce. Obzvlášť dnes v pohnutém pandemickém marastu, kdy by politici měli méně mluvit a více naslouchat, alespoň jednou nebo dvakrát se do kamery usmát, občas pohlédnout do slovníku a připomenout si slova úcta, pokora, laskavost. Nijak by jim to neublížilo. Naopak.

Vám, milým čtenářům, přeji hezké Vánoce, a především zdraví a pokoj v duši.

Jiří Sehnal, foto: autor

PROFESE A ŘEMESLA V ZRCADLE ČASU

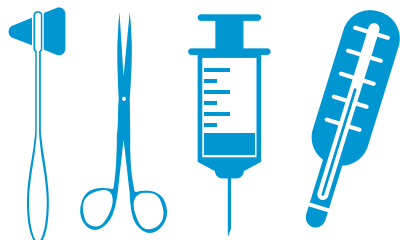
Zdravotní sestry

PÉČE O NEMOCNÉ MÁ SVÉ KOŘENY HLUBOKO V HISTORII. PROTOŽE TUTO ČINNOST VYKONÁVALY V KLAŠTERNÍCH ŠPITÁLECH PŘEVÁŽNĚ ŘEHOLNÍ SESTRY, BYL OD NICH ODVOZEN I NÁZEV CELÉ TÉTO PROFESE.

PRVNÍ OŠETŘOVATELSKÁ ŠKOLA BYLA V PRAZE OTEVŘENA JIŽ V ROCE 1874. OD TÉ DOBY VÝUKA DOSPĚLA DO DNEŠNÍ PODOBY A VZNIKLA STRUKTURA VZDĚLÁVÁNÍ NA RŮZNÝCH STUPNÍCH. TĚŽKO BUDEME HLEDAT ČLOVĚKA, KTERÝ BY SE V ŽIVOTĚ NESETKAL S PRACÍ ZDRAVOTNÍ SESTRY. PŘI NÁVŠTĚVĚ ZDRAVOTNICKÉHO ZAŘÍZENÍ VNÍMÁME JEJICH VSTRÍCNÝ PŘÍSTUP JAKO SAMOZŘEJMOST A MÁLOKDO SI UŽ UVĚDOMÍ, ŽE SE PŘÁVĚ SETKAL S VYSTUDOVANÝM ODBORNÍKEM. PRO VĚTŠINU SESTER SE STÁVÁ POVOLÁNÍ POSLÁNÍM A JEJICH KAŽDODENNÍ KONTAKT S PACIENTY JIM PŘINÁŠÍ OKAMŽITOU ZPĚTNOU VAZBU. JEŠTĚ DONEDÁVNA BYLO TOTO POVOLÁNÍ VÝSADOU ŽEN. V POSLEDNÍ DOBĚ SI VŠAK ZAČÍNÁME ZVYKAT I NA MUŽE PROTO UŽ NENÍ VÝJIMKOU, ŽE V NEMOCNICI POTKÁME STANIČNÍHO NEBO VRCHNÍHO BRATRA.

I KDYŽ V PŘEPLNĚNÉ ČEKÁRNĚ PANUJE NERVOZITA, DOBRÁ SESTRA DOKÁŽE ZAREAGOVAT A V PACIENTOVI NAVODIT POHODOVOU NÁLADU. ZROVNA TAK, JAKO OPERÁTOŘI NA ZÁCHRANÁŘSKÝCH DISPEČINCÍCH S LEDOVÝM KLIDEM ŘEŠÍ JEDEN TELEFONÁT ZA DRUHÝM. A TEĎ V POSLEDNÍ DOBĚ, KDYŽ COVID VYTÍŽIL SESTRY NA MAXIMUM, JE JEJICH PROFESIONÁLNÍ PŘÍSTUP O TO OBDIVUHODNĚJŠÍ. PROTO SI JEJICH OBĚTAVOSTI VAŽME A SNAŽME SE, ALESPŮN JIM JEJICH PRÁCI NEZTĚŽOVAT.

A když je řeč o bělohradských zdravotních sestrách, nelze vynechat paní **Jiřinu Růžičkovou**.

„Jako maturantka turnovské zdravotky jsem nastoupila na lůžkovou část tamního chirurgického oddělení. Po přestěhování do L. Bělohradu a několikaleté zkušenosti v jeslích jsem v roce 1974 nastoupila na středisko v Jinově vile na obvod k MUDr. Tomášovi. Na druhém obvodu tenkrát byla zdravotní sestrou paní Blanka Strnadová u MUDr. Petrů. Mě zaučovala paní Hana Stárková, která po příchodu MUDr. Příhodové odešla s doktorem Tomášem sloužit na peckovský obvod, a já zůstala zde. Pod jednou střechou ordinovali oba „obvodčáci“, pediatr; tři zubní lékaři a dojížděl tam i gynekolog. O navrácení vily v restituci požádal pan Jína, a lékaři byli donuceni pro své ordinace hledat náhradní prostory. Ta naše se přestěhovala do přízemí domu paní Roušarové (lékárna). Tam jsme vydrželi až do dokončení pečovatelského domu, ve kterém je ordinace dodnes. Vznikly zde i dvě zubní ordinace. V jedné byla sestrou paní Iva Urbánková u zubařky MUDr. Havlatové a v druhé paní Eva Šulcová u MUDr. Hronové.

Jen je s podivem, že tehdejší vedení města nedokázalo využít desetileté ochranné lhůty pro zdravotnická zařízení při restitucích. Za tuto dobu by se jistě našel vhodný objekt, který by centralizoval zdravotní péči v našem městě.

Ideální totiž je, když lékaři mají ordinace v jednom objektu. Tak, jak to bylo na středisku. Při záskoku za dovolenou nebo v nemoci druhého doktora je možné okamžitě nahlízet do zdravotní dokumentace pacienta z vedlejšího obvodu. Zrovna tak tuto možnost ocení zubař. Tato výhoda rozstrkáním ordinací po městě padla. Pak docházelo k takovým situacím, že přišla babička z vedlejšího obvodu pro recept na léky a chtěla jen ty červené a žluté, bílé prý ještě má. Neznala nejen názvy léků, ale ani své rodné číslo za lomítkem. Já pak volala nejdříve na matriku a podle zjištěného celého rodného čísla jsme dohledali i ty správné léky.

Za těch čtyřicet let prošel obor obrovským vývojem. Ve zdravotní péči však lidský přístup k pacientům stále přetrvává. Ale zdravotnická zařízení se modernizují a na nová vybavení ordinací se sestry musí adaptovat. Už ordinace na středisku byla vybavená různými přístroji, a protože pan doktor Karas měl tenkrát bolavé koleno, aplikoval si proceduru diadynamikem. Doteď vidím jeho výraz ve tváři a slyším ten křik. Přístroj musel být zlikvidován, protože probíjel.

Ráda vzpomínám na období, kdy jsme organizovali odběry krve. Do transfúzního oddělení v Jičíně vždy odjížděl autobus plný dárců. Po revoluci si „transfuzky“ dokumentaci od obvodů převzaly a s dárci už komunikují samy. Myslí ale, že zdravotní dozor v době po odběru měl své opodstatnění. Stávalo se totiž, že i cestou domů dárce omdlel.

Do důchodu jsem odešla v roce 2016 a MUDr. Sekanina, u kterého je dnes zdravotní sestrou paní Eliška Nyplová, byl jedenáctým doktorem v obvodní ordinaci za mého působení. Nejdéle, 16 let, na obvodě léčil MUDr. Popěly. Začínal ještě na středisku a odcházel až z ordinace v pečovatelském domě.

Na druhém obvodu u MUDr. Hrádky je dnes zdravotní sestrou paní Iva Stuchlíková

Nejvíce zdravotních sester zaměstnávají v Bělohradě zdejší lázně. Paní **Dagmar Stuchlíková** poznala lázeňské prostředí dokonale, proto jsem ji poprosil o její pohled na tento obor:

„Po vystudování zdravotnické školy v oboru dětská sestra v Trutnově jsem v roce 1977 nastoupila do bělohradské dětské léčebny v lázních. Prostředí mně nebylo cizí, protože jsem do něho mohla nakouknout už při studijní praxi. Jen jsem tenkrát netušila, že lázním věnuji celý svůj profesní život. V dětské léčebně je sestra spíš u vychovatelky, náplň práce je pestrá a navzájem se zde prolíná ošetrovatelství s psychologií a pedagogikou. Sestra vydává léky, měří teplotu, provádí převazy, dohlíží na používání zdravotních pomůcek, například korzetů. S dětmi se odpoledne učí, doprovází

Stojící zleva: Hana Fišerová, Eya Černíková, Ludmila Imlaufová, Vlasta Benešová, Jaroslav Motýčka, Jaroslava Pauková, Marie Černá, Jaroslava Haláčková, Dagmar Stuchlíková, Jaroslava Kodymová
Sedící zleva: Libuše Plecháčová, Anežka Hejzlarová, MUDr. Alena Paďourová, Eva Lukscheiterová, Františka Farská, Marie Pekařová, Iva Filáčková

je na vycházky, vyplňuje jejich volný čas hrami a výtvarnou činností. Snaží se jim vytvořit takové prostředí, aby při dlouhodobých pobytech na stesk po domově neměly ani pomyšlení. Nejednou se stalo, že při příjezdu brečely nad dočasnou ztrátou rodinného zázemí a odjížděly opět s brekem, protože opouštěly nové kamarády.

V té době tam působily zkušené sestry paní Maruška Černá, Julinka Pechalová s Evičkou Lukscheiterovou a postupně je pak nahradily mladší sestry paní Jaruška Haláčková, Věra Malá, Iva Lelková, Lenka Exnerová a další. Staniční sestru vykonávala paní Hana Fišerová a po jejím odchodu jsem se „staniční“ stala já. V roce 1990 jsem přešla na oddělení dospělých a vystřídala na pozici vrchní sestry paní Ivu Preusslerovou. Tím jsem měla na starost zdravotní sestry, maséry a lázeňské fyzioterapeuty v celých lžních. Později převzala metodické i organizační vedení fyzioterapeutů paní Věra Bičičtřová. Vrchní sestra je v podstatě z velké části řídící a administrativní pracovník. Při zavádění certifikace ISO jsem se podílela na vypracování směrnic a pracovních postupů pro léčebný úsek.

K běžným pracovním povinnostem sestry v lžních patří například převazy, aplikace injekcí, výdej léků, vyšetření EKG, inhalace, odběry krve, glykémie a aplikace plynových injekcí. Pacient na ošetřovnu dochází sám a na pokojích sestry obsluhují ležící pacienty. Pacientům po výměně kyčelního či kolenního kloubu, přeložených přímo z nemocnice, je poskytována individuální péče sester – měření tělesné teploty a krevního tlaku, péče o jizvu, bandáže, kryoterapie, zajištění dostatečného pitného režimu. Podle potřeby donáška stravy na pokoj či doprovod na procedury. Vedle ošetřovatelské péče má sestra hodně administrativních povinností.

Po otevření Tree of Life jsem se podílela na rozjezdu procedurálního a wellness provozu. Tyto roky byly profesně nejnáročnější.

Dva roky před odchodem do důchodu jsem pracovala v zařízení Domov Vitalita. V celých lžních je poskytována 24hodinová péče lékařů a sester. Od mého nástupu do profese urazila medicína obrovský kus cesty. Mění se metodické postupy, na scénu vstupují stále sofistikovanější přístroje a obsluha této nové technologie vyžaduje neustálý kontakt s vývojem v oboru a celoživotní vzdělávání. Já bych dnes už v nemocnici byla asi žačkou.

Z Bělohradčáků dojíždějících za prací zdravotní sestry je například paní Šárka Bernardová, která slouží na jičínské JIP. Do Jičína na polikliniku dojíždí i paní **Petra Kněžourková**. A jak vidí tuto profesi ona?

„Po střední zdravotnické škole v Novém Bydžově jsem ještě v Praze vystudovala vyššího diplomovaného záchranáře. Své první praktické dovednosti jsem sbírala na oddělení ARO v Liberci a ve zdejších lžních. Dnes jsem sestrou na obvodě u praktické lékařky paní MUDr. Dany Jirákové.

Náplň práce sester v nemocnicích s prací na obvodě je těžko porovnatelná. Na ARO leží pacienti ve vážném stavu a na přístrojích, většinou utlumení. Na obvodě se pak sestra především naučí jednat s lidmi. A protože jsou i rodiny, ze kterých k nám chodí celé generace, máme možnost poznat, jak v těch rodinách ke zdravotní péči přistupují. Oproti nemocnici jde o hodně osobní vztah.

Práce sestry na obvodě je velice rozmanitá a obnáší například odběry krve, CRP testy, streptesty, vyšetření EKG, různá očkování, ošetření drobných ran, aplikace injekcí, u preventivních prohlídek pak kontrolu zraku, měření a vážení. Nyní k tomu samozřejmě ještě provádíme covidové testy a očkování.

Hodně času zabere i administrativní část. Pacienty objednávat, vyřizujeme neschopenky, e-recepty a další. Vytvírající se nové programy, modernější přístroje a postupy vyžadují neustálé učení. Ted' v době „covidové“ přibýlo více telefonátů. I nyní se však snažíme zachovat

běžný chod ordinace a provádět léčebně preventivní péči, která je hlavní náplní všeobecného praktického lékařství. Jsem přesvědčená, že pro práci zdravotní sestry je rozhodující dobrý pracovní kolektiv a mít své povolání rád. Protože jen tak je možné, i přes velkou pracovní zátěž a časovou tíseň, pacienty povzbudit, najít pro ně vlídné slovo, dodat jim naději a zajistit jejich spokojenost.

O profesi mezi mladými zájem stoupá. Myslím, že práci zdravotní sestry těžko někdy nahradí robot, protože lidský přístup a umění naslouchat nebude možné nikdy naprogramovat.“

V péči o děti mnozí Bělohradčáci mají v paměti paní Zdeňku Slezákovou (BL 5/2018). Jako zdravotní sestřička sloužila ještě v dětské ordinaci „na středisku“. Dnes na dětském oddělení přijímá malé pacienty slečna **Lucie Steigerová**.

„Po absolvování střední zdravotnické školy v Novém Bydžově jsem první zkušenosti získávala na chirurgickém oddělení novobýdžovské nemocnice, odkud jsem nastoupila do zdejších lžní. No, a když jsem byla na mateřské, oslovila mě paní Zdena Kalenská s nabídkou, zda bych ji mohla vystřídat na pozici zdravotní sestry u pediatra MUDr. Alexandra Rybníčka. A dnes jsem na dětském již pět let. Zdravotnictví se stále vyvíjí, a jestli sestra drží s tímto trendem krok, záleží jen na ní, a už je jedno, na jakém oddělení pracuje. V tomto směru mám asi velké štěstí, protože pan doktor dokáže vše lidsky vysvětlit, prostě je i výborný učitel.

Děti jsou hodně bezprostřední, proto asi základem rozdílu mezi dětským a dospělým pacientem je v komunikaci. Dětem návštěvu ordinace příjemně kamarádský přístup a vlídné slovo, konzultace samotného průběhu léčby pak už většinou probíhá s rodiči.

A co popřát dětem k Vánocům? Samozřejmě, a to nejen dětem, hodně zdraví. Aby už konečně každý mohl navštěvovat svou školu bez omezení a bez rizika nákazy. A všem? Budme k sobě tolerantnější “

A kdo z absolventů zdejší ZŠ se v posledních čtyřech letech rozhodl pro tento obor?

Aneta Šulcová, Jiří Bičičtř, Klára Bičičtřová, Bára Hošková, Miroslav Pospíšil, Alena Kozáková, Kristýna Kubaryčová, Natalie Smutná, Magdalena Dědicová, Jakub Pavlásek, Kateřina Stuchlíková, Klaudivie Robová, Bára Růžičková a Eliška Tichá.

Jaroslav Voves, foto: archiv

BĚLOHRADSKÉ reflexe

Eduarda Čelíše

WINSTON A ENERGIE

Prosincové Reflexe začínám legendárním britským premiérem Winstonem Churchillem. Dnes třiděvadesátiletý spisovatel Paul Johnson si coby mladík počkal na Churchilla, a když ten vycházel z londýnského penzionu, tak se ho zeptal: Pane premiére, jaké je vaše životní krédo, co byste nám mladým poradil?

Šetřte energií, mladíku.

Když nemusíte stát – sed'te! Když nemusíte sedět – ležte!

Po osmdesáti letech od této události máme setsakramentsky šetřit energií ze zásuvek a plynových hořáků.

Winston šetřil energií životní...

TOMU SE ŘÍKÁ SLUŽBA ŠTAMGASTOVI

Restaurace U Nádraží, jinak taky Na Vyhlýbce či U Lelků. Když je v televizi na O2, na outu, fotbal a na zelený pažit nastupuje Sparta nebo Slávie, tak je otevřeno, zavírací den sem, zavírací den tam... Rudí či sešívání se mohou kochat hrou svých miláčků.

Co dodat? Správná to hospoda.

VOTROKŮM SE DAŘÍ

Fotbalistům FC Hradec Králové se jakožto ligovému nováčkovi daří. Sestupové obavy jsou tytam, a votroci dokonce zaujímají místo v první šestce! Úžasný, neskutečný... Hradec, než si postaví nový stadion, kope v Mladé Boleslavi. A to je pro bělohorské skalní votroky problém. Vlakem se musí přes Liberec či Nymburk, rychlý bus jede jen dopoledne... Obdivuji Káborce: Kuliho, Karla, Kešu. Někdy totiž oni končí kolem deváté v Chlumci, žádné spojení k nám do Bělohradu, a tak musí pro ně přifřičet taxi příbuzných...

Zkrátka správný votrok musí často přinést oběť!

ČAS PRO ČLOVĚČE

Dlouhé zimní večery a šílený covid vybízí k rodinným hrám. Právě pro oblíbené člověče, nezlob se! Hlavně nehrát vášnivě. V roce 1932 mladý německý dělník desetkrát prohrál člověče se svoji ženou, rozčílil se a vrazil si kapsenší nůž do prsou, našťastí přežil...

Hru přivezli z Indie koncem 19. století Angličané. O úspěch člověče se postaral německý obchodník Schmidt, který hru přepracoval a vydal roku 1914 pod dnešním názvem – v němčině Mensch, ärgere dich nicht!

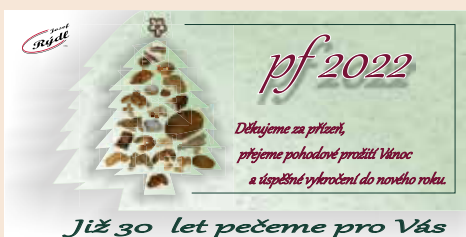
BĚLOHRADSKÁ POUŤ

V neděli i v sobotu kolem svátku Všech svatých se konaly v našem městě tradiční pouti. Stánky a atrakce bylo zaplněno nejen velké náměstí, ale i náměstí Malé.

Dobrych třicet roků Běláhradské pouti odzvonil umíráček. Letitá tradice náhle skončila, prý už začátkem listopadu bývá nevládné, sychravé počasí... Se začátkem adventu se vžilo Rozsvícení vánočního stromu.

Na pouť lze jen vzpomínat. Už ani neplatí slova jedné z tet libereckého docenta a bělohorského patriota Jiřího Vacka. Ta po skončení pouti vždy smutně pravila:

„Tak a je po pouti, další bude až za rok.“

SOS tlačítko

V Pečovatelství službě Lázně Běláhrad proběhla prezentace sociální služby Anděl strážný. Jedná se o službu, která opatruje své klienty nepřetržitě po celé České republice.

Poskytuje jistotu, bezpečí a pomoc v krizových situacích seniorům i lidem s postižením, doma i venku ve chvílích, kdy jsou sami.

Cílem organizace je zprostředkování pomoci v krizových situacích ohrožujících zdraví nebo život a oddálení odchodu do pobytových zařízení.

Tato pomoc spočívá v rychlém řešení situace, kdy klient ve své domácnosti upadne, potřebuje připomenout užití léků či si potřebuje pouze popovídat, pokud se cítí osamělý.

SOS TLAČÍTKO

NONSTOP pomoc v celé ČR

Moderní a spolehlivá ochrana zdraví seniorů, ohrožených postáření a zanedbaním nemocných

Zajistíme Vám

- 1. Rychlost pomoci a bezpečí 24 hodin denně, 365 dní v roce
- 2. Nezávislost a samostatnost
- 3. Neomezený přístup v rámci celé České republiky
- 4. Individuální restaurační služby

Jak to funguje

1. Klient má u sebe mobilní telefon s SOS tlačítkem
2. Zvolení je napojeno na NONSTOP službu s 24hodinovou dostupností
3. Při tisku SOS tlačítka je okamžitě vyvolán záchranář
4. 100% bezplatná služba
5. Služba je dostupná i pro klienty s postižením

Služby

- SOS tlačítko
- 24hodinová pomoc
- Detektor pádu
- Detektor úniku
- 50% sleva na služby
- 24hodinová pomoc
- 24hodinová pomoc
- 24hodinová pomoc

800 603 030 | postarka@andelstrazny.eu | www.andelstrazny.eu

Vážení čtenáři, v této rubrice bychom vás rádi pravidelně upozorňovali na knihy, které máme v knihovně, stojí za povšimnutí a mohly by vás zaujmout... Tentokrát bude výběr sváteční...

„Budu slavit Vánoce ve svém srdci a snažit se je tam udržet celý rok.“ Charles Dickens

Vánoční koleda – Charles Dickens (XYZ).

Klasika, kterou mnozí neznají a která je stále aktuální. O proměně lidské lakotnosti v laskavost i štědrost nejen o Vánocích. V hlavní „roli“ obchodník Ebenezer Skruž...

Vánoční zázrak lady Osbaldestoneové – Stephanie Laurens (Baronet).

Romantický příběh z dávných Vánoc na britském venkově. Autorka údajně potěšila své čtenáře více než 20 milióny svých prodaných historických románů a byla oceněna prestižní americkou cenou RITA Award. Přeskočí mezi Honor a Callumem v čase vánočním jiskra?

Vánoční prasátko – J. K. Rowlingová (Albatros).

Jedna z nejčtenějších spisovatelek současnosti vydává ve 20 jazycích světa příběh o oživlých hračkách jednoho Štědrého večera s ilustracemi Jima Fielda. V knihovně máme samozřejmě český překlad Petra Eliáše. Čtenáři od 7 let si prý dle recenzentů užijí i trochu alegorií ve stylu surrealismu...

Sněhová sestřička – Maja Lunde (Host).

Norská ilustrátorka knihy Lisa Aisato: „Majin text v sobě mistrně snoubí protiklady, život a smrt, teplo a zimu, přátelství a samotu.“ A o ilustrátorce zpětně uvádí autorka této dětské knihy známá z románu „Historie včel“: „Lisa Aisato vytvořila tak krásné ilustrace, že se při pohledu na ně musím vždycky štipnout do ruky, že to není sen.“ Nejen v Norsku ocenili knihu milovníci Vánoc všech věkových kategorií...

Fiškus a vánoční skřítek – Sven Nordqvist (Host).

Vánoční dobrodružství dědy Pettsona a kourky Fiškuse ze zasněžené švédské přírody. Dojemný i humorný příběh plný kouzel je jako stvořený pro společné čtení u „rodinného krbu“ s dětmi v adventním čase.

Malvinčiny Vánoce – Kristina Mišovičová (Fragment).

Pro děti od 4 let je určena kniha slovenské autorky o lištičce Malvínce. Co jsou ty Vánoce vlastně zač? Díky zvířátkům z lesa se nakonec lištička prožívající první zimu vše dozví. Opět působivá ilustrace, tentokrát od Zuzany Dredíky Kruté...

Malér jménem Bella – Ali Standishová (Fragment).

Vánoce se blíží a štěňátko Bella má své psí přání. Najít rodinu, která ji bude mít ráda, i když občas udělá nějaký ten malér. Pro čtenáře od 9 let a opět nejen pro ně...

A na závěr bychom chtěli z knihovny poděkovat všem čtenářům a návštěvníkům knihovny za neutuchající zájem o knihy v letošním roce navzdory všemu dění okolo nás. Všem přejeme hlavně hodně zdraví, radost ze čtení a ať jsme obklopeni zajímavými knihami i v novém roce.

Jan Simon

KROKODÝLÍ PŘÍRŮSTEK DO VYCHÁZKOVÉ TRASY KOLEM PARDOUBKU

Na konci listopadu se zase rozrostla „rodina“ soch na vycházkové trase kolem Pardoubku o nemalého, úžasného, jako živého krokodýla, s kačenkovým kruhem, který si to míří „od kabin“ směrem k vodě. Řezbář panu Janu Paďourovi děkujeme za skvělé topolové dílo. Už teď se těšíme na další přírůstky z jeho dílny. Náklady byly 60 tis. Kč. A co obnova soch „v pekle“? Zde se činí řezbář pan Robert Musil, který postupně „oživuje“ dřevěné prvky. Dojednána je etapová kompletní obnova „dožitých“ soch.

PRŮBĚŽNÉ OPRAVY OBECNÍCH BYTŮ NA ÚZEMÍ NAŠEHO MĚSTA

V posledních týdnech byla dokončena, po dlouhém období probíhající, komplexní rekonstrukce bytu v Kotykové aleji s náklady v řádu statisíců korun. Byt je již pronajat v obecním zájmu. Děkuji všem, kteří se na této rekonstrukci podíleli. Bohužel s pachutí, že se to fakt „táhlo“. Plánujeme menší či větší opravy dalších bytů, u několika projektujeme komplexní rekonstrukce, které plánujeme vysoutěžit a realizovat v řádu několika měsíců.

DOKONČENÉ FITPARKY

V průběhu listopadu jsme doplnili oba nové fitparksy v Horní Nové Vsi vedle pumtracku i na Jiráskově nábřeží vedle dětských hřišť o lavičkové sezení ke šlapadlům a také ucelili kompletní strojové vybavení. Těší mne, když vidím děti, celé rodiny, seniory, a prostě kohokoliv, jak novinku ve městě využívají.

DALŠÍ TŘÍMĚSÍČNÍ OHLÉDNUTÍ ZA PROBÍHAJÍCÍ VÝSTAVBOU NOVÉHO MĚŮ I ÚPRAVAMI SEVERNÍ ČÁSTI NÁMĚSTÍ

Stavba budovy úřadu i na náměstí K. V. Raise jsou stále v plném tempu. Na náměstí je dokončována pokládka žulové zádlažby, včetně obrubníků v pěši, parkovací i jezdové části, bylo vysazeno pět menších stromů (třešň neplodící) s položením mříží, zhotovena technologická šachta (čerpadlo, filtrace, přívod vody, elektřiny aj.) i základy pro kašnu. Konečnou podobu upraveného náměstí doplňují základy pro mobiliář (lavičky, odpadkové koše, stojany na kola aj.) i přechod pro pěší.

U stavby budovy nového úřadu byly dokončeny další plánované práce – př. usazena okna, namontováno fasádní lešení, nalepen kontaktní zateplovací systém, světlík s finální fasádní stěrkou, střecha s kačirkem, vnitřní omítky, plynová přípojka, usazena ocelová konstrukce na přístřešek za budovou. Budou probíhat betonáže podlahových konstrukcí, kde již byly položeny izolace a podlahové vytápění. S výstavbou jsou a stále ještě budou spojena určitá plánovaná omezení. Děkuje všem občanům za pochopení při dočasných omezeních.

Nakonec chci ještě požádat všechny spoluobčany, kteří by rádi poukázali na případné nedostatky, závady, podali náměty i jiné, k využívání odkazu na webu města www.lazne-belohrad.cz/hlaseni-zavad, dále oficiální facebookové stránky města Lázně Bělohrad www.facebook.com/mestolaznebelohrad a samozřejmě jsme také k dispozici osobně i telefonicky. Jen tak můžeme zareagovat, odpovědět, pomoci, vyřešit.

Více informací případně na telefonním čísle 603 163 360

Antonín Schánílec – místostarosta,

foto: vl, las

ROZSÍŘENÍ BRÁNY SBĚRNÉHO DVORA V PROSTŘEDNÍ NOVÉ VSI

Firma ELEKTROWIN a. s., poskytuje městům finanční podporu na základě odvezeného množství starých elektrospotřebičů. V letošním roce tato firma přispěla městu Lázně Bělohrad částkou 35 tis. Kč na zhotovení, montáž a rozšíření pojezdové brány i její motorové ovládání a dále pak na výrobu malé branky ke stávajícímu oplocení sběrného dvora v Prostřední Nové Vsi. Děkuje panu Petru Plecháčovi – Kovovýroba za Bohoušovi Vagenknechtovi a kompletní zhotovení díla i spolupracovníkům Technických služeb města za pomoc při realizaci. V neposlední řadě děkuje všem občanům, že vysloužilý elektroodpad odváží do sběrného dvora.

POPLATEK ZA KOMUNÁLNÍ ODPAD

Zastupitelstvo města na svém jednání 3. listopadu 2021 schválilo novou obecně závaznou vyhlášku o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství. Poplatníkem je fyzická osoba přihlášená v Lázních Bělohradě, včetně cizinců, a dále vlastník nemovitě věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu k rekreaci, ve kterých není přihlášená žádná osoba. V tomto případě jsou nově poplatníkem i právnické osoby. Sazba poplatku je 500 Kč za poplatníka a kalendářní rok. Možnost platby je dána od 1. ledna do 31. března 2022.

Místní poplatek lze uhradit i bezhotovostně: č. ú.: 19-2220541/0100. Variabilní a specifický symbol sdělí poplatníkům správce poplatku. Kontakt: tel. 493034790, e-mail odpady@lazne-belohrad.cz

Jitka Břeská, foto: as

Ve městě strašit!

Ba ne – nestráší. Ale 25. 10. 2021 městem prošel halloweenký průvod strašidýlek, bubáčků, čarodějek, mumií, dýníček a kouzelných přízraků, k vidění byl i děsivý zajíček.

Kromě průvodu si mohli malí i velcí odvážlivci vyzkoušet také strašidelnou zábavu na školním dvoře. Akce proběhla pod záštitou žákovského parlamentu, ten se svého úkolu v nelehké době zhostil na jedničku.

Poděkování patří také městu Lázně Bělohrad a Nadačnímu fondu Křečci, které akci finančně podpořily. Každé strašidýlko si tak kromě malovaného kamínku odnášelo i sladkou odměnu.

Na závěr děkujeme všem, kteří se s námi přišli bát, budeme se těšit opět za rok! Na strašenou!

ZŠ K. V. RAISE

Anna

Valérie

Nora

Anna Blimová

(viz BL 6/2019)

16 LET

OBLÍBENÁ DISCIPLÍNA:
POMPOM STAGE

MS:

- 1. MÍSTO – POMPOM SENIOR STAGE
- 1. MÍSTO – BATON SENIOR STAGE
- 2. MÍSTO – POMPOM SENIOR DUO-TRIO

WORLD CHAMPION CUP:

- 1. MÍSTO – POMPOM SENIOR SÓLO

Studuje první ročník novopacké střední pedagogické školy a jednou by ráda vyučovala na 2. stupni český jazyk a tělesnou výchovu.

Nora Kordiková

(viz BL 5/2014, 6/2015 a 5/2018)

17 LET

OBLÍBENÁ DISCIPLÍNA:
BATON STAGE

MS:

- 1. MÍSTO – POMPOM SENIOR STAGE
- 1. MÍSTO – BATON SENIOR STAGE
- 1. MÍSTO – POMPOM SENIOR SEDMA
- 1. MÍSTO – MIX (BATON + POMPOM) SENIOR SEDMA

Studuje třetí ročník novopacké střední pedagogické školy a jednou by ráda vyučovala na 2. stupni anglický jazyk a tělesnou výchovu.

Valérie Kordiková

(viz BL 5/2014, 6/2015 a 5/2018)

19 LET

OBLÍBENÁ DISCIPLÍNA:
BATON A POMPOM STAGE

MS

- 1. MÍSTO – POMPOM SENIOR STAGE
- 1. MÍSTO – BATON SENIOR STAGE
- 1. MÍSTO – POMPOM SENIOR SEDMA
- 1. MÍSTO – MIX (BATON + POMPOM) SENIOR SEDMA
- 3. MÍSTO – BATON SENIOR DUO-TRIO

Studuje tělesnou výchovu a český jazyk na Univerzitě Palackého v Olomouci a chtěla by být učitelkou TV + ČJ na střední škole.

Mažoretky Anna, Nora a Valérie zářily na letošním MS

Pro vynavače hůlek, třásní a praporů byl vrcholem letošní sezóny 21. – 23. říjen. V pražské sportovní hale Královka totiž pořádala asociace IFMS své MISTROVSTVÍ SVĚTA v mažoretkovém sportu.

Mažoretky soutěží v jednotlivých věkových kategoriích od sólových výstupů až po pětadvacetičlennou formaci (stage). Při svém vystoupení používají náčiní – baton (hůlka), pompom (třásně) a flag (prapor).

Všechny tři Bělohraďačky závodí za prestižní mažoretkový klub MONA Náchod v kategorii seniorek pod vedením zkušené trenérky Aničky Merenusové Bergerové. Díky zápalu pro tento sport a tvrdému tréninku se řadí k oporám náhodského klubu. A že z mažoretek MONY Náchod mají soupeřky na soutěžích respekt, svědčí i výčet úspěchů z letošního Mistrovství. Tým z 36 vystoupení získal 29 titulů.

Valérie

Kdo je autorem soutěžních skladeb?

Na sestavě pro skupinové vystoupení je asi nejsložitější odhadnout zařazení jednotlivých prvků tak, aby jejich obtížnost byla přizpůsobená všem členkám formace. Protože skladba je tvořena na určité téma, i kostýmy jsou navrženy v tomto duchu a dojem z celkového sladení musí působit „koukavě“. Autorkou skupinovek je hlavní trenérka. Sólovky a dua si pak vymýšlíme samy. Zde si zařadíme prvky, které nám nejvíce vyhovují.

Kromě pilování svých sestav předáváš své zkušenosti i mladším?

Ted' trénuji Aničku na sólo. Jenže to je takové trenérství za odměnu. Ona piluje prvky doma, má zájem se zlepšovat a neustále se chce posouvat někam dál. Pak ještě trénuji jednu mladší holčinu a ta je podobně zapálená. Prostě zatím jsem měla na své svěřenkyně obrovské štěstí.

Nora

Také někoho trénuješ?

Už jsem trénovala jednu sólistku. Ted' ale připravuji juniorskou sedmu. Tam vše vybalancovat a najít prvky, které budou sedět všem, je hodně obtížné. Uvidíme, jak se nám to bude společně dařit, jsme teprve na začátku a je to moje premiéra.

Jaký je trend při tvorbě sestav?

Určitě častěji jsou do sestav zařazovány gymnastické a akrobatické prvky. Dnes už je vlastně mažoretko taková moderní gymnastka a tanečnice v jednom. S těmito prvky jsou skladby rozhodně atraktivnější, ale zvládnout nácvik celé sestavy už je hodně náročné.

Anna

Je mažoretkový sport vyloženě dívčí záležitostí?

To se nedá jednoznačně říct. Na soutěžích kluků není sice mnoho, v celé asociaci víme asi o čtyřech. No, a když je v ČR 114 klubů, v každé kategorii je třeba až 40 soutěžících a kategorií je plno, asi to nemají fakt jednoduché. Ale dokáží podat stejně kvalitní výkony jako holky.

Jak často mažoretky trénují?

Do Náchoda jezdíme dvakrát týdně. Pilujeme sestavu, učíme se zvládat nové prvky a zdokonalujeme techniku pod vedením trenérky. Každá však známe své slabiny, a pokud chceme neustále zlepšovat svá vystoupení, musíme na sobě „makat“ i doma.

Dvakrát týdně se také scházejí malé adeptky tohoto sportu a pronikají do tajů mažoretkového umění. Vždyť v MONĚ dřív vychovávali 6 little kadetek a dnes těch nejmenších tam je 28.

Anna, Nora, Valérie

Co přejete svému sportu pod stromeček?

Ať už se konečně zlepší epidemiologická situace a můžeme zase bez omezení trénovat. Aby nová soutěžní sezóna proběhla v plném rozsahu s účastí všech týmů a soutěžím se navrátila úroveň, jaká byla před „covidem“.

Jaroslav Voves, foto: autor, archiv

Před lety byly medailové úspěchy sester Valérie a Nory Kordíkových vzorem pro tehdejší adeptku mažoretek Annu Blímovou. Třeba tyto nynější tři medailistky budou příkladem pro nějakou další bělohraďskou mažoretku a jejich dosažené úspěchy ji poženou k vysněným metám.

Historické fotky z Lázní Bělohradu

Rekonstrukce náměstí
duben–listopad 1984

2

1

3

4

5

6

7

8

9

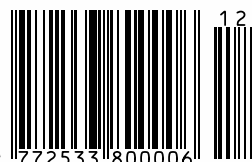

10

ISSN 2533-8005

9 772533 800006

12